

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7363,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Bodimo skromnejši

Star šolnik, ki svoje izkušnje združuje s temeljitim poznavanjem modernih potreb in razmer, nas prosi, da uvrstimo v list sledeče vrstice:

Razmere sedanjega časa nujno zahtevajo tako od vsakega posameznika kakor od celote, da začne varčevati. Če ne tečejo več viri dohodkov, kakor so doslej, potem ne ostane nič drugega, kakor da se primerno omejijo izdatki. Najprej pridejo seveda pri varčevanju v poštev tiste reči, ki za življenje tudi najkulturnejšega človeka niso nujno potrebne. Če bi se v času take gospodarske krize kakor je danes na primer v Novem mestu začel živinski trg preurejati v moderen park s korintskimi stebriči za privezovanje volov, ali pa če bi recimo v Dražgošah nad Selcami začeli odslej proslavljati god farnega patrona s grandioznim umetelnim ognjem v kitajskem stilu, bi to ne bilo samo smešno, ampak tudi z narodno-gospodarskega vidika vse obsojno vredno. Kadar se dosledno upravlja varčevanje, ki zahteva od vsakega državljanca, se morajo najprej iz gospodarstva vsakega državljanca kakor iz budžeta države črtati tiste stvari, ki bi se lahko pogrešale celo v boljših časih. In če se nam kaj dopade v smernicah sedanje kraljevske vlade, se nam gotovo dopade poziv gospoda predsednika k špartanski preprostosti življenja. To čisto vojaško pojmovanje naše naloge v sedanjem težkem času, kar se tiče omejitve nenujnih izdatkov, ni samo simpatično, ampak pomeni neizprosno poziv, ki se mu mora vsak državljan odzvati, da izvozimo naše gospodarstvo iz sedanjega težavnega položaja.

V takih časih pa je nujno potrebna tudi javna dobro mišljena kritika in kontrola, brez katere upravi absolutno ni mogoče izvajati nobenih velikih načrtov, najmenj pa v nenormalnih razmerah, kakor danes vladajo po vsem svetu. Tu je treba umevanja in napora vseh državljanov, ki s svojo pošteno kritiko sodelujejo pri čim boljšem izvedenju vladnih zamislov. Da je tako sodelovanje od strani ljudstva nujno potrebno, dokazuje odredba vrhovne vlade, oziroma gospoda predsednika samega, ki dovoljuje v interesu države in njenega blaga izrečeno kritiko delovanja podrejenih upravnih oblastev. Te pravice se hočem tudi jaz poslužiti.

Kot šolnik ljubim šolo in spoštujem učiteljski stan, kateremu pripadam. Da je ljudstvu splošna izobrazba in izomika potrebna ko vsakdanji kruh, tega danes ni treba na vseh sestankih in kongresih ponavljati, ker tega nihče ne oporeka in sploh nikoli ni oporekal. Če ljudska šola svoj namen dosega — da je ljudstvo res izobraženo v umskem pogledu in srčno omikano v moralnem — potem se ljudstvu tako priljubljeni, da ima v njem svojega prvega in najmočnejšega zagovornika. Ko je v bivši kranjski deželi prišlo do oblasti ljudstvo, se je ljudsko šolstvo razcvetelo kakor popreje nikoli pod birokratskimi režimi.

Naravno, da se pod lastno narodno vlado ljudsko šolstvo razvija še krepkeje. Da-li se notranja izobrazba ljudstva širi in pogloblja v enakem razmerju z zunanji razvojem našega narodnega šolstva, to pa je drugo vprašanje. Zdi se mi potrebno ugotoviti, da se je pri nas začelo zunanje širjenje ljudskega šolstva, ki se izraža v številu šol in učiteljskega osebja, gojiti veliko preko mere, preko naših razmer in preko naših potreb, ne da bi izobrazba ljudstva in izomika množice bila povprečno na višji stopnji nego je bila pred desetimi, dvajsetimi ali tridesetimi leti. Absolutno nočem tega pripisati na rovaš učiteljskemu stanu kot takemu; naš pretežno materialistični, stremuški, srčno surovi čas stavlja globoki in resnični kulturi na pot take ovire, da tudi učitelj ne more delati čudežev in fabricirati toliko ne samo izobraženih, ampak tudi značajnih ljudi, kakor bi nam jih bilo treba. Iva vsak način prekomerno število šol in učnega osebja — ali pa, kar se vidi drugod, nobena šola, kjer bi bilo nujno treba, in pa štiri, pet, šest vrst osnovnih, meščanskih, strokovnih itd. šol tam, kjer bi zadostovala ena ali dve — to absolutno nič ne pripomore k namenu, ki ga ima šola: vzgajati narodu kulturno visok in moralno trden naraščaj.

Sprito tega je upravičeno vprašanje, da-li se velikanske žrtve, ki jih nosi ljudstvo danes za osnovno šolo, izplačajo in ali so sploh v toliki meri potrebne, bodisi da gledamo stvar s kulturne ali s finančne strani? Znan mi je slučaj, ko je občina okroglo 600 duš, ki se danes komaj preživlja, dobila predpisano 1921-p, torej skoraj dvatisočodstotno obšolsko doklado za zgradbo šole! Prepričan sem, da taka ogromna obremenitev tako majhne in šibke občine za zgradbo šolske palače absolutno ne odgovarja intencijam osrednje vlade, ki si prizadeva, da varuje v sedanji gospodarski stiski eksistenčno možnost ljudstva in sama štedi pri vsem, kar ni resnično potrebno. Sodim pa, da take palače, kakor so jih danes občine v mnogih slučajih dolžne zidati za osnovne šole, na noben način v času neobhodno potrebnega varčevanja niso potrebne. Šola naj bo dovolj prostorna, higienska in svetla, ameriška palača pa ni treba, da bi bila. Če pomislimo, da mora občina skrbeti še za kurivo in stanovanje učiteljskemu osebju, in da na eni šoli, kakor mi je dobro znano, učiteljska stanovanja zavzemajo celo tretjino zgradbe, potem moramo to označiti kot neekonomično, nepotrebno obremenjevanje davkoplačevalcev, ki povzroči glavni namenu šole, narodni izobrazbi in izomiki, nič ne doprinese. In kdor količnej pozna resnične potrebe naše ljudske prosvete, ta mi bo gotovo pritrnil, da imamo danes hiperprodukcijo učitelstva in da bi naša šola z eno tretjino manj osebja dosegla prav toliko ko z današnjim številom moči ali pa najbrže še več. Imamo danes na deželi kraje z 80. 50. 40. 20, 15 učiteljskimi močmi. Stara

Pretrsljiva slika največje katastrofe našega veka

(Od očitveca)

Šangaj, 24. avgusta.

Šele sedaj je mogoče vsaj približno oceniti neizmerno škodo, ki so jo poplave prizadele eni najbolj bogatih in cvetočih agrarnih pokrajin, kakor jo predstavlja dolina reke Jangeekjang.

Strahovita katastrofa je prizadela pokrajino, ki je od Šangaja oddaljena komaj 1000 km. V to ogromno gostoljubno metropolo prihaja dan na dan na desettisoče bežencev, ki nam pripovedujejo podrobnosti ene največjih narodnih nesreč, katere so zadela kitajsko ljudstvo v zgodovini.

„Cin, cin“ — usoda!

Bede teh bežencev ni mogoče popisati. Povsod v predmestjih, na cestah in celo v templjih sedijo na cunjah, ki so jih privlekli s seboj ali pa našli na svoji žalostni poti. Kuhajo si na ognju, kar so si pribraščili ali pa dobili v dar. Pijejo pa tisto gnusno žganje, ki se vari iz ovčjega mesa. To so vse kmetiči. Njihova last v dolini ogromne reke pa je pokrita od vode in predstavlja ogromno močvar, na kateri je pridelovalo z ogromnim trdom svoj kruh več deset milijonov pridnih rok. Kdor ima s seboj kakšen šotor, ga s tradicionalno pobojnostjo kitajskega ljudstva okrajuje s podobami domačih božestev. Vsaka družina ima poleg otrok s seboj starše, če so se rešili smrti v vodah ali pa gladi. Kadar se jim približajo Evropeji, pa murrajo večno formulo kitajske udanosti v usodo: »Cin, cin.«

Neizmerne pokrajine pod vodo

Katastrofa je zadela neizmerne okraje, v katerih živi na enem kvadratnem kilometru po 300 do 450 duš. Povodenj se razteza na okraje, ki so veliki kakor cela Francija, in po celem svojem obsegu pokriti od vode. Zato ne bo samo Kitaj, ampak tudi druge vzhodne dežele, ki so od tamkaj dobivale riž in žito, najmanj dve leti občutile posledice te nesreče. Kmetovalstvo vseh kitajskih osrednjih provinc bo trpelo najmanj eno desetletje. Razen riža je, čeprav v manjši meri, uničena tudi plantaža čaja in bombaža. Rastlo pa je na tem ozemlju tudi žito, sočivje in sadje v ogromnih količinah.

Vzrok - strašni cikloni na tibetski planoti

Letos je bilo za prebivalstvo teh pokrajin izredno nesrečno leto. Najprej je vladala grozna suša. Zaradi tega se kmečko ljudstvo letos ni pečalo z običajnim delom zajezevanja in regulacije

voda, ker so se ljudje bali, da ne bi preveliko zajezevanje rek in potokov imelo za posledico še večjeja izsušenja že itak preveč suhe zemlje. K nesreči pa so se naenkrat v daljnem Tibetu pojavili strahoviti cikloni, združeni z dežjem in tajanjem ogromnih mas snega na gorskih velikanih, ki obdajajo skrivnostni Tibet. Najprej se je ciklonsko vreme pojavilo pred tremi meseci, in sicer na vsej visoki planoti med Himalajo in Mongolijo. Kakor se sklepa, se še nikoli v zgodovini niso pojavile take nevihte in nalive kakor letos v ozemlju največjih gor na svetu. Gotovo so povzročili ti cikloni neizmerno škodo tudi v Tibetu, kjer, kakor vemo, obstajajo tudi velika jezera in izvirajo mogočne reke, vendar še niso dospеле nobene vesti iz te 3000 do 6000 metrov visoke dežele.

Prvič se je zvedelo za poplave iz dežele Pinglip ob zgornjem porečju Jangeekjanga, in sicer pred dvema mesecema. Zdi se, da je tu narastla reka radi nezasičane poplave, povzročene po naliveh in tajanju neizmernih mas ledu in snega iz gorovij severne Birme, odkoder teče v Modro reko, to je Jangeekjang, nešteta vrsta pritokov.

Nepopisno razdejanje - 2 miliona utopljenec - Ljudje se hranijo z mrhovino

Okoli 20. junija se registrira neprestan dež, združen z ogromnimi meglami. Izve se, da je divjala strašna nevihta na planoti Singau, kjer izvira največji pritok Jangeekjanga, tako zvana reka Han, ki je nenkrat narastla in podrla v hipu vse jezove. Prvo večje mesto, ki je bilo prizadeto, je bilo Vučang, ki je pod navalom narastlih voda dobesedno izginil pod vodo. Tam, kjer so se prej dvigale zlatostrešne, s biseri okrašene pagode, kjer so se svetile razkošne palače mandarinov v najbolj rafiniranem kitajskem stilu, kjer je vladala najbogatejša trgovina z rižem, čajem in bombažem, so danes same ruševine. Nato pa je prišel na vrsto Hankov. To dvemilijonsko mesto je danes brez luči in le semintja svetl kakašna leščerba, ki slabo razsvetljuje pod seboj vodo Modre reke. Pod temi vodami pa je, kakor je danes približno ugotovljeno, pokopano najmanj dva milijona trupel. Ostalo prebivalstvo pa je po veliki večini zbežalo in so ostali samo maloštevilni prebivalci v višjih poslopih evropskega mesta, ki jih vode še niso porle. Drugod povsod pa voda, ki še vedno narašča, podira zadnje jezove, ki padajo v vodo s tisočimi osebami vred, ki so na njih iskali zavetja. Kar pa je ostalo živega, se v dolgih kolonah vleče proti Šangaju, eni peš, koder je še kaj suhe zemlje, drugi na čolnih. Vsem pa gleda iz oči strašni glad. Ljudje se preživljajo z živili, ki so jih vzeli s se-

boj v culleah, ali pa kuhajo kose živine, ki jo je na stotisoče poginilo v vodi. Nekateri pa plavajo na deblih dreves ali pa na ruševinah podrtih hiš in bajt. Griža in malarija pa kosita na tisoče teh bežencev.

„Maščevanje bogov“

Praznovorno kitajsko ljudstvo si katastrofo seveda razlaga po svoje. Eni pravijo, da se je maščeval »Veliki zmaj« zaradi propadanja stare vere, katero nova vlada omalovažuje, drugi menijo, da so se razsrdili duhovi voda, ker vlada več ne vrši prastarih tradicionalnih ceremonij in češenja božanstva Jangeekjanga, kakor jo predpisuje obredna knjiga »Li-Kic, katero je napisal Konfucij. »Naša vlada ne spoštuje več duha vesoljstva. Guverner province ni odredil 50 ur posta. Letos tudi niso počastili Čjangtija, boga spomladi.« Vedeti je treba, da Kitajci verujejo, da se božanstva maščujejo za najmanjše zanemarjanje predpisanih obredov.

Skrb v Šangaju

Zaenkrat vlada v Šangaju največja skrb, kako pomagati stotisočeri množici bežencev. Najbolj nujna je preskrba z živili in zdravili ne samo za bežence, temveč tudi za prebivalstvo onih višje ležečih krajev v dolini Jangeekjanga, ki jih vode sicer niso preplavile, ki pa so popolnoma odrezani od sveta in bodo ostali plen gladi in kuge, ako jim ne pridejo na pomoč. Vlada sama nima zadostnih sredstev, pa tudi organizacija Rdečega križa more spriti neizmernega obsega katastrofe storiti le malo. Vsaka, še tako velika moč je kakor kapljica v morje. Tudi preskrbovanje ogroženih krajev s pomočjo aeroplanov šangajske baze je skoraj iluzorično.

Žalovanje v belih oblačilih

Moram Vam sporočiti še neko posebnost. Beženci niso v skrbah samo zaradi živili, ampak tudi zaradi belih oblačil, ki na Kitajskem pomenijo to, kar pomenijo pri nas črna oblačila, namreč žalovanje. In tako vidimo bežence v Šangaju, kako prosijo po ulicah in hišah belih oblačil, od Evropejcev pa sraje, v katere se oblečejo, da dajo izrazu svoji žalosti nad nesrečo, ki jih je zadela zaradi srda bogov.

★

Šangaj, 25. avg. AA. Vlada bo morala za obnovo poplavljenih krajev dovoliti kredit v znesku 60 milijonov mehiških dolarjev. Po mnenju finančnega ministra Soonga pa bo treba 100 milijonov dolarjev.

Delovni program madžarske vlade

Ozdravljenje težke gospodarske krize — Zunanja politična smer se ne spremeni

Budimpešta, 25. avgusta. AA. Korbiro poroča: Predsednik madžarske vlade grof Julij Karolyi je razgrnil snoci na sestanku združenih vladnih strank program svoje vlade. Vlada upa, je izjavil grof Karolyi, da bo lahko ustvarila svoj program. Pri tem jo bo na eni strani podpirala poštvalnost madžarskega naroda, na drugi strani pa vlada računa s podporo in z mednarodnim sodelovanjem na finančnem in gospodarskem področju. To sodelovanje postaja čedalje glasnejše načelo sedanje dobe. Vlada bo povečala vrhu tega neke kategorije uvoznih carin. Nova bremena pa morajo biti lahka in praktična in enako razdeljena na vse. Objektivno je vse to dosegljivo, v psihološkem oziru pa so tu razne težkoče. Sebičnost je občečloveški pojav, ki vidi bremena svojega sosedu v mnogo lepši luči, kakor pa lastna. Predvsem pa bo vlada skušala preprečiti bedo. V tem pogledu je njena naloga prav težka. Letošnja žetev je bila v nekih pokrajinah tako slaba, da je beda pred durmi. Rešitev tega vprašanja je nujna, kajti v državi ne sme biti ljudi, ki bi stradali.

atvarjen, da se v šoli, kjer je že za vsakogar tako neznatno predmet, posebna moč, dela veliko manj intenzivno nego tam, kjer se s personalom, ki pa se v svojo nalogo tem bolj poglobi, nekoliko štedi. Zakaj šola, kjer se mesta ustvarjajo, da najde kruha vedno bolj preko mere naraščajoče število učnih moči, izgubi svoj namen in pomen, tako da je končno ljudstvo zaradi šole in ne šola zaradi ljudstva. Šola postane rokodelski obrat, med učnim osebjem pada vsaka ambicija, kvaliteta pedagoga se znižuje, posledice pa se poznajo na kakovosti in uspehih tako znanega narodnoprosvetnega dela.

Zato mislim, da storim dobro delo za državo in za našo ljudsko omiko, in da sem postal po intencijah vrhovnega zakonodavca in odredbodavca, če opozarjam našo banovinsko učno upravo, naj resno začne razmišljati o nujni potrebi varčevanja na svojem področju, ki od ljudstva zahteva težke in čezdalje težje žrtve, ne da bi te žrtve bile zaodostno nadomeščene. Varčevanje, ki bo imelo pred oči pravi namen ljudske šole, ki se absolutno ne dosega s tratenjem, nepotrebnimi izdatki in favoriziranjem števila na škodo kakovosti, bo naši narodni prosveti le koristilo.

V zunanji politiki bo skušala vlada v zvezi s svojo gospodarsko politiko delovati v pravcu dosedanje politike grota Bethlena in zunanjeja ministra Valka. Oba sta Madjarsko rešila izoliranosti povojnega časa in revoluciji, ki so bile na Madjarskem. Vlada bo zato poglobila obstoječe prijateljske stike z Italijo, ki so čedalje močnejše. Prijateljski odnosi med Italijo in Madjarsko niso bili nikoli naperjeni proti drugi državi in nikoli ne bodo imeli agresivnih ciljev. Miroljubni značaj tega prijateljskega so opetovano priznate tudi druge države. To prijateljsko torej ne bo motilo dobrih odnosov z Nemčijo, kakor tudi ne stikov s Francijo.

Govorec o novem madjarskem posojilu je grof Karolyi opozoril na znana dejstva, podčrtal pa je še tudi to, da so to posojilo vpisali večinoma francoski kapitalisti. Vest o političnih pogojih pa je brez vsake podlage, kajti teh pogojev ni nihče omenil. Pogajanja so bila izključno na finančni in gospodarski podlagi.

Tudi pri ostalih državah je Madjarska našla vszklar razumevanje, tako n. pr. v Angliji in v Združenih državah. Madjarsko je nadalje gojila iskreno prijateljstvo s Turčijo in Poljsko in tudi z Avstrijo je bila v najboljših odnosih in sramo v političnih, temveč tudi v gospodarskih vprašanjih. Madjarska skuša neumorno razviti svoje gospodarske stike z Nemčijo, Italijo, Romunijo, Češko-slovaško in Francijo. Pri nekih naših sosedih je bilo to razumevanje gospodarskih vprašanj lepo sprejeto.

Politična nesoglasja, je zavrnil grof Karolyi, še vedno obstajajo, toda vsi so prepričani, da jih je mogoče odstraniti samo s pacifičnimi sredstvi. Zato ni dvoma, da se bodo v bodoče odstranili še oni momenti, ki zaenkrat otežujejo prijateljske stike z našimi sosedmi.

Budimpešta, 25. avgusta. AA. Korbiro poroča: Parlament se sestane v četrtek 27. t. m. Grof Karolyi bo v imenu vlade prečital deklaracijo.

„Nismo pričakovali tega“

Budimpešta, 25. avgusta. Z. Vsa madjarska javnost je razočarana nad sestavo nove vlade. Vsi so pričakovali rešitve in svobode, zdaj pa je prišla vlada, o kateri se misli, da bo še poostriša Bethlenov režim in vodila še bolj reakcionarno politiko. Današnji »Pesti Kurir« piše v članku: »Nismo tega pričakovali«, zelo ostro proti novi vladi in zahteva spremembo režima iz osnove. Nov zunanji minister,

Fischer-Herestes, za katerega se trdi, da je največji prijatelj Gombösa, je dal neko izjavo, v kateri pravi, da on ni reakcionar in da tudi ne bo.

Budimpešta, 24. avg. AA. Danes so ministri kabineta grofa Karolyija položili prisego pred regentom Horthyjem, ki jih je nato sprejel v avdienci.

Revorenje proti naši državi

Dunaj, 25. avgusta. tg. Dunajski policija je dobila gotovo vest, da se voditelj hrvaških pravašev Ivan Perčević, čigar ime se je pri železniških atentatih večkrat pojavilo v zvezo, nahaja že več dni v Meranu. Tam so se vršili tajni sestanki med Perčevićem, Perčecem, katerega je, kakor znano, dunajska policija pozvala, da naj zapusti Avstrijo in Paveličem. Z ozirom na te sestanke se pojavljajo najrazličnejša domnevanja, vendar zanesljivih informacij ni mogoče dobiti.

Dogovor o nenapadanju med Poljsko in Rusijo

Varšava, 25. avg. Z. V zvezi s pogajanjmi, ki so se vodila že leta 1926 med Poljsko in Sovjetsko Rusijo radi nenapadanja, je večeraj poslanik Poljske v Moskvi podal komisarijatu predlogo poljske vlade, ki se odnašajo na dogovor o nenapadanju. Predlogi so izdelani v smislu Kelloggovega pakta.

Bukarešt, 25. avg. Z. »Civiltule« poroča, da bo Romunija pristala na dogovor med Poljsko in Sovjetsko Rusijo. Ta akcija ima zaščito v Franciji. Vsled tega je romunski poslanik v Parizu prispel v Bukarešt, da o tem obvesti kralja.

Slabo gospodarstvo Nemčiji

Berlin, 25. avgusta. AA. Vladna komisija, ki proučuje možnosti sanacije financ raznih nemških držav in občin, je ugotovila, da vlada v proračunskih sistemih in knjigovodstvu nekaterih držav praveca kaos. Izdatki za plače uradništva dosežajo po ugotovitvah te vladne komisije v nekaterih krajih do 69% vsega proračuna. Zato bo treba uvesti v tem pogledu absolutno varčevanje. Nekatere države so že dolgo prezadolžene in so tako izgubile ne samo finančno prostost, nego se utegne izgubiti, da bi izgubile celo politično svobodo.

Belgrad, 25. avgusta. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je na podlagi čl. 1 zakona o prisegah predpisal uredbo o besedilu prisage nameščenec ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Anglija dobila novo vlado vseh treh strank

London, 25. avg. Položaj, ki je nastal radi odstopa MacDonaldove vlade, ni bil dopolnjen še povsem jasen. Sestava tako zvane narodne vlade, ki bi ji predsedoval MacDonald in v kateri bi sodelovala konservativci Baldwin in liberalci sir Herbert Samuel, se še vedno navaja kot najbolj verjeten izhod iz krize. V tej zvezi stopa v ospredje vprašanje osebnega položaja MacDonalda kot načelnika laburistične stranke. Razvoj zadnjih dogodkov pred otvoritvijo krize je namreč pokazal, da mora MacDonald računati z razkrojem laburistične stranke, ki jo je sam ustvaril, ako stopi na čelo narodne vlade, ki bi pod pritiskom konservativcev in City izvedla znižanje državne podpore brezposelnim in redukcijo učiteljskih plač. Zda je bila namreč javnosti dana možnost, pogledati za kulise vročih razprav, ki so se vršile v ministrskem predsedstvu pred MacDonaldovim odstopom. MacDonald sam in finančni minister Snowden sta z vso silo pritiskala na ostale člane kabineta, da bi v zmislu načela, naj se žrtve za finančni proračun porazdele med vse stanovce, torej tudi med delavski in uradniški, pristali na znižanje podpor brezposelnim in učiteljskih plač. Teda so zagrozili z ostavko tile ministri: Henderson, Graham, Clynes, Tom Johnston, Greenwood, Lansbury, Adamson in Addison. Radi te zahtve ministrskega predsednika in finančnega ministra se je poleg tega predstavnikov delavskih strokovnih zvez (Trades Unions) polastilo takšno ogorčenje, da so MacDonalda osebno napadli in mu očitali celo izdajstvo. Po vsem tem je jasno, da mora MacDonald v primeru, da prevzame vodstvo vlade proti želji svoje stranke in delavskih strokovnih zvez, računati z možnostjo preloma med njim in stranko.

Delavska stranka in z njo delavske strokovne zveze očitajo MacDonaldu, da je bil preveč popustljiv napram konservativcem in predstavnikom City, ko je v načelu privolil v znižanje državnega prispevka v sklad za brezposelne in redukcijo uradniških plač. Konservativci so v tem pogledu zahtevali vedno več in v zadnjem trenutku so pod pritiskom finančnih magnatov celo pojedli prvotni pristavek na MacDonaldov načrt. V nedeljo zvečer, ko se je MacDonald vrnil z dvora, se je v ministrskem predsedstvu sešel z voditelji opozicije in temu sestanku, ki je trajal do polnoči, je prisostvoval velebankir sir Josiah D. Stamp v družbi drugih dveh predstavnikov City. S tem je bil podan dokaz, da je angleška finančna igrala odločilno vlogo v sedanjih krizi in da je izvala tudi MacDonaldov padec. Delavski voditelji dobivajo vtis, da se vse vrši na diktat City in nimajo zaupanje v »narodno vlado« pod predsedstvom MacDonalda, ker se bojijo, da bi bil ta samo igračka v rokah anglosaškega velekapitalizma in konservativcev, ki bi ga samo za to porabili, da bi odgovornost za tako nepopularen ukrep, kakor je znižanje delavskih podpor in uradniških plač, zvalili nanj; na drugi strani bi City vrgla na tehtnico vso težo, da prepreči povišanje dohodninskega davka, ki bi zadelo le bankirje.

Položaj nove MacDonaldove vlade ne bo torej zavidljiv. Govorijo, da bo imel MacDonald proti sebi 200 poslancev laburistične stranke, medtem ko bo zanj glasovalo le ostalih 80 delavskih predstavnikov in pa 261 konservativcev ter 55 liberalcev. Vladi se torej ne obeta dolgo življenje. Odstopila bo, kakor hitro bo izvedla za sanacijo angleških financ najnujnejše ukrepe. MacDonaldu namem se bo mudilo odločiti predsedstvo, da se lahko povrne zopet k stranki. Na drugi strani pa bodo konservativci pritiskali, da se čimprej izvedejo volitve, da izrabiijo v svoj prid neugodno razpoloženje med ljudstvom, ki je nastalo za časa delavske vlade radi gospodarske stiske.

London, 25. avg. Kmalu po 18.30 so iz Downingstreeta objavili novo ministrsko listo: ministrski predsednik Mac Donald, finančni minister Filip Snowden, predsednik tajnega sveta minister brez portfelja Baldwin, zunanji minister lord Reading, dominionski in kolonialni minister Thomas, lord kanceler lord Sankey, notranji minister sir Herbert Samuel, državni tajnik za Indijo sir Samuel Hoare, zdravstveni minister Deville

Chamberlain, trgovinski minister sir Cunliffe-Luster. Ti ministri tvorijo pravi kabinet. Dalje so bili imenovani za prvega lorda admiraltete sir Austen Chamberlain, za državnega tajnika za zrakoplovstvo lord Amulree, za državnega tajnika za škotsko sir Arhibal Sinclair, za prosvetnega ministra sir Donald MacLean, za delovnega ministra sir Henry Betterton, za komisarja za javna dela lord Londonderry, za kancelerja za vojvodino Lancaster (brez portfelja) lord Lothian. Do sedaj še niso imenovani državni tajnik za vojsko in državni tajnik za kmetijstvo.

Delavska stranka stopi v najostrejšo opozicijo MacDonald odstopi kot voditelj stranke

London, 25. avg. tg. Vlada narodnega sodelovanja je glede svojih nalog in časa že naprej točno omejena. Soglasno mnenje angleške javnosti je, da ima novi kabinet izpolniti samo misijo, da izravna deficit 120 milijonov funtov sterlingov za tekoče leto, in zopet pomiriti razburjeno javnost. Angleški položaj je presenetljivo sličen nemškemu položaju. Ni neverjetno, da je pravilna trditev »Daily Herald«, da je Federal Reserve Bank v Newyorku, ki je sedaj izjavila, da je pripravljena, razširiti svoje kredite v Angliji, poskušala pritiskati na odstopivši delavski kabinet, naj takoj ukrene drastične in posebne varčevalne odredbe za poravnavo finančnega deficita. Če list iz tega sklepa, da nova vlada ni vlada narodnega sodelovanja, temveč vlada, ki je bila sestavljena pod diktatom Wallstreeta in londonske City in ki ni združljiva z narodno častjo, je s tem samo jasno povedano, da je delavski list in obenem tudi stranka stopila v odkrito in najhujšo opozicijo proti novi vladi. Kariera ministrskega predsednika Mac Donalda kot šefa delavske stranke je s tem končana.

London, 25. avg. tg. Posvetovanja Mac Donalds s Stanleyem Baldwinom in sirom Herbertom Samuelom so trajala ves dopoldan in popoldne do 5. ure. Mac Donald je odšel nato v Buckinghamsko palačo h kralju. Neodvisna delavska stranka, katere voditelj je bil od početka do 1. 1909 Ramsay Mac Donald, je razposlala vsem skupinam v Londonu okrožnico, v kateri napoveduje najostrejšo opozicijo proti novemu kabinetu. Poslanska frakcija delavske stranke je sklicala za prihodnji petek sejo, na kateri hoče zavzeti svoje stališče, ki je postalo potrebno radi preosnove kabineta. Tu di konservativna frakcija bo imela v petek pod predsedstvom Baldwinu plenarno sejo, na kateri bo Baldwin poročal o vzrokih, zakaj se je udeležil sedanje nove vlade. Ob 20.35 bo Mac Donald v radiu podal izbrežljivo izjavo in obenem objavil imena svojih ministrov.

»Daily Herald« piše danes, da bo na dan zopetnega sestanka angleškega parlamenta, najbrž 8. septembra, seja parlamentarne frakcije delavske stranke, na kateri bo najbrž MacDonald odstopil kot voditelj stranke. Kot njegov naslednik se imenuje bivši zunanji minister Henderson. Dovedno trajanje novega kabineta se ceni na čas petih tednov do treh ali štirih mesecev. »News Chronicle« smatra, da bo novi kabinet trajal več mesecev, in piše: »Naloga novega kabineta seveda ne preneha z odstranitvijo trenutnih težkoč, odstraniti se mora namreč korenina zla, to je pomanjkanje zaupanja. Pot, po katerem bo novi kabinet skušal izravnati proračun, je že določen s prejšnjimi pogajanjmi bivšega kabineta. Dvomljivo je, ali se bo uveljavila finančna carina, ker je v novem kabinetu s Snowdenom in sirom Herbertom Samuelom točno določena tendenca proste trgovine. Novi kabinet se ni sestavil brez velikega samozatajevanja posameznih članov. Pri odločitvi glede sestave kabineta narodnega sodelovanja je baje kralj, vsaj po zatirjanju »Daily Express«,

London, 25. avg. tg. Kabinet je bil sedaj spopolnjen s tem, da je bil imenovan konservativni poslanec sir John Gilmour za državnega tajnika za kmetijstvo. V Baldwinovem kabinetu je bil državni tajnik za škotsko.

V novem ministrstvu so ostali naslednji dosedanj ministri: Mac Donald, Snowden, Thomas, lord Sankey in lord Amulree. Konservativcem pripadajo: Baldwin, sir Samuel Hoare, oba Chamberlaina, sir Cunliffe-Luster, lord Londonderry in sir Henry Betterton. Liberalcem pa pripadajo sir Herbert Samuel, lord Reading, sir Arhibal Sinclair, lord Lothian in sir Donald MacLean.

igral aktivno vlogo in pripravil k taki rešitvi vse one člane vseh treh strank, ki so se prvotno protivili. S to rešitvijo so se trenutno odvrnile nove volitve. MacDonaldu se danes v listih prejšnje opozicije priznava, da je deloval kot velik patriot in velik državnik.

Izjava vodje konservativcev

London, 25. avg. tg. Stanley Baldwin je v svoji parlamentarni pisarni sredi nekoliko pred polnočjo podal naslednjo izjavo: »Sestava vlade narodnega sodelovanja, obstoječe iz članov vseh treh strank, je jamstvo za vse Angleže, ki bivajo doma in v tujini, da so resnost položaja spoznali oni, ki so bili obveščeni o razvoju dejstev in ki so odločeni, da takoj storijo potrebne korake, da se spravijo državne finance v red. Naša država je vedno dajala dokaze svoje veličine v časih stiske in imam jaz popolno zaupanje do angleškega naroda, da tudi ta prilika ne bo tvorila nobene izjeme. Kriza, ki nas ogroža, zahteva hitrih in temeljitih ukrepov. Razpršitev parlamenta ter potem sledeče volitve bi bile v tem stadiju katastrofalne. Ta dejstva obvladujejo v tem trenutku položaj. Edina pot, po kateri lahko preprečimo narodno stisko, je tesno sodelovanje vseh treh strank. V tem smislu smo konservativci dovolili, da vstopimo za gotov čas v vlado narodnega sodelovanja, ki se sestavi v izrecno svrhu, da se izvedejo vsi ukrepi, s katerimi se more proračun zopet spraviti v ravnotežje in obnoviti zaupanje v naš narodni kredit. Tu ne gre za trajno koalicio. Vlada narodnega sodelovanja si je postavila gotovo nalogo in potem, ko jo bo izpolnila, se bo parlament razpusil. Vsaka stranka bo potem zopet dobila svobodo, da bo pred svojimi volivci zastopala svojo lastno politiko. Na ta način nobena stranka ne bo žrtvovala svojih načel. Resnost krize je tako velika, da je vsakdo dolžan opustiti strankarske prepire in delovati za interese države. K temu poskusu bodo konservativci pripevali v strnjanih vrstah.«

Stališče delavske vlade

London, 25. avg. AA. Delavska stranka in Zveza strokovnih organizacij bosta zavzeli stališče napram novi vladi na sestanku, ki ga bo imelo vodstvo stranke jutri. Sestanek delavskih poslancev bo v petek popoldne.

Prva seja nove vlade

London, 25. avg. AA. Prva seja nove vlade bo najbrž jutri popoldne. Parlament se sestane na zasedanje 8. septembra. Na tej seji bo nova vlada predložila spodnji zbornici svoje predloge o znižanju izdatkov za uravnoteženje proračuna.

Nocoj je zunanji urad izdal komunikate, v katerem pravi, da dogodki, ki so dovedli do nove vlade, ne bodo izpremenili dispozicij za konferenco o Indiji, ki bo v Londonu. Predsednik konference bo slej ko prej predsednik angleške vlade. Lord Sankey bo predsednik pododbora za federativno ustrojstvo Indije.

Proti žitnim prekupčevalcem

Belgrad, 25. avg. AA. Privilegirana družba za izvoz kmetijskih pridelkov opozarja glede na čl. 6. zakona o pooblastitvi ministra za trgovino in industrijo za izdajo uredb in predpisov glede izvrševanja zakona o uvozu in izvozu pšenice (>Kdor na sleparski način kupuje pšenico pod ceno, predpisano z odlokom ministrskega sveta z dne 27. julija 1931. in kdor se pregreši s prepovedano trgovino in mletvijo po čl. 1. tega zakona, se kaznuje, če ta prestop ne pride v hujši delikt, razen z denarno kaznijo 1000 do 10.000 Din tudi z zaporom do 30 dni. Preiskavo vodi in kazni izreče upravna oblast I. stopnje. Pritožbe proti obsodbi se pošljejo na upravno oblast II. stopnje.«) na to, da je kazni vsaka prodaja in nakup pšenice tako med trgovci samimi, kakor tudi med trgovci in mlinci, če s eta kupoprodaja vrši pod uradno predpisanimi cenami.

Kdo bo predsednik razorožitvene konference

Berlin, 25. avg. tg. Po odstopu angleškega zunanjega ministra Hendersona se je pojavilo vprašanje, ali bo še mogel Henderson biti predsednik na razorožitveni konferenci. Berlinski politični krogi so mnenja, da Henderson ni bil izvoljen za predsednika kot angleški državni tajnik za zunanje stvari in da bo torej prevzel vodstvo konference, če tudi ni več minister.

Tajfun na Kitajskem

Sangaj, 25. avg. tg. Strašen tajfun je opustošil okolico Hankova. S svojim divjanjem je povzročil več sto novih človeških žrtev. Tekom noči je silni vihar več kot tisoč hiš popolnoma porušil.

O „Nautilusu“ ni vesti

Bremen, 25. avgusta. AA. Po daljšem predledku je neka nemška postaja vendarle vzpostavila stike z ameriško polarno podmornico »Nautilus«. Po kratki izmenjavi prvih vprašanj in odgovorov pa je radijska postaja na ameriški podmornici utihnila. Iz tega sklepijo, da je zšla podmornica po vsaj priliki v radijsko nevtralen pas, kakor svoj čas zrakoplov »Groß Zeppelin«.

Književna vest

Varšava, 25. avgusta. AA. Te dni bodo izšle v Varšavi Cankarjeve novele v prevodu ge. Moletove, soproge vseučiliškega profesorja v Krakovu. Knjiga bo izšla kot izdaje jugoslovenske knjižnice, ki jo izdaja znani poljski mecen Leon Halbmillion. V kratkem izideta tudi poljska prevoda Stankovičeve »Nečiste krvi« in Gunduličevega »Osmana«.

Nesreči

V Pleteršnikovi ulici se je v večernih urah ponesrečil Duševič Franjo, delavec pri stavbnem podjetju Mavrič Anton. Padel je z odra in si zlomil desno roko.

V Nunski ulici pa je padel z odra in si težko poškodoval hrbtnico krovce Pibrovac Ludvik, uslužbenec pri trdnji Korn na Poljanski cesti. Oba so prepeljali v bolnišnico.

Dunajska vremenska napoved. Najprej še oblačno in deževno. Potem pa se bo hitro zjasnilo.

Poleti

ALGO

za masažo

Po vsaki kopelji bodisi hladni ali topli namočite mali robec ali brišalo z

„ALGO“

in nalahko nadrgnite telo

Občutili boste prijetno in trajno svežost

ALGA dobiva se povsod 1 steklenica 16 Din

Slovani naj si pomagajo sami!

Francoski glas za tesnejše sodelovanje med Češkoslovaško in Poljsko — Nevarnost pangermanizma

Praga, 25. avg. V češki javnosti je vzbudil veliko pozornost članek »Evropski manjka Rusije«, ki ga je priobčil v pariški »L'Illustration« g. Ludvik Naudeau, znan kot dober poznavatelj srednjeevropskih razmer. Članek je mnenja, da je bilo pred vojno Slovanom mogoče vzdržati nemški naval edino s pomočjo Rusije, in odgovor, ki sta ga sklenila na Dunaju Brüning in Schober glede Anshlusa, dokazuje, da se je zopet pojavila nevarnost pangermanizma. Ruske protitežile danes ni več. Ker je treba računati na priključitvijo Avstrije k Nemčiji, bodo v kratkem Nemci predstavljali 80 milijonski narod, združen v lastni državi. Ta nemški obroč bo na severu in zapadu oklepal Češkoslovaško, v kateri imajo za nesrečo Nemci ogromno manjšino. Ta masa 80 milijonov Nemcev ne bo pritiskala samo na Češkoslovaško, temveč tudi na Poljsko, Jugoslavijo in Romunijo. Spričo probujanja pangermanizma je treba omeniti, da je danes do uresničenja panslavistične misli prav

tako daleč kakor pred vojno. Na drugi strani je vsled boljševiške revolucije izostala ruska pomoč srednjeevropskim Slovanom. Francija seveda ne bo zapustila svojih prijateljev, toda tudi proti Nemcem ne bo stala nasproti kot sovražnik. Zato ne ostane Slovanom drugega, kakor da mislijo na samopomoč. Priti mora predvsem do tesnega sodelovanja med Češkoslovaško in Poljsko. Ti dve državi, zvezani s politično pogodbo, bi predstavljali mogočno velesilo, ki bi bila v stanju, zaustaviti nemški naval. Nesporazumljenja med Poljsko in Češkoslovaško je krivo povsem različno stališče, ki ga zastopata ta dva naroda namram Rusiji. Radi preganjanja, ki ga je poljski narod trpel pod carsko Rusijo, vidijo Poljaki v Rusih svoje nasprotnike. Velika ovira za razvoj pangermanizma bi bila Briandova Panevropa, toda do nje je še daleč, ker je nemogoča brez Rusije.

Italiji in o njenem polju udejstvovanja. O daleko sežnostih zaradi rezerviranosti merodajnih krogov za enkrat ni mogoče zvedeti podrobnosti.

Pri sprejemu mladih katoličanov je papež pomembno namignil na pričakovano poravnavo konflikta z Italijo, rekoč: »Treba je zaupati, treba je znati počakati, treba je imeti potrpljenje, da se reši vprašanje v krajšem ali daljšem času. Stear pa bo rešena, če to hoče Vsemogočni.«

Zagrebska vremenska napoved. Ni pričakovati zholišanja.

Belgijec pred fašističnim sodiščem

Rim, 25. avgusta. Dne 1. septembra se prične pred izrednim sodiščem proces proti profesorju Jožetu Moulinu, belgijskemu državljanu, in proti štirim njegovim sokrivcem, ki so: Arialdi Fossati, Vittorio Albasini-Scrosati, Bruno Maffi in Giulio Roggi. Za proces vlada v vseh diplomatskih krogih izredno zanimanje, ker je aretacija belgijskega profesorja vzbudila v Belgiji velikansko ogorčenje, kateremu je dal belgijski narod duška z burnimi demonstracijami proti fašistični Italiji. Profesor Moulin, ki je zaključil svoje nauke pred tremi leti na univerzi v Bologni in je pred aretacijo poučeval na bruselskem liceju, je bil aretiran 10. aprila v Milanu, ko se je v družbi drugih belgijskih turistov vračal s potovanja po Italiji. Obtožnica navaja, da je prišel Moulin v Italijo po nalogu protifašistične organizacije italijanskih izseljencev, in sicer zato, da stopi v stik s protifašisti v Italiji. Moulin je baje prinesel za nekega Favarellija pismo, v ka-

terem profesor Bassanesi, ki je znan po svojem poletu nad Milanom, poziva svojega prijatelja, naj mu pošlje natančne informacije o položaju italijanskega letalstva, vojskav, o uredniškem osestvu fašističnih listov in o nadziranju javnih poslopij. V tem pismu se omenja tudi profesor Moulin in na podlagi tega je bila izvršena njegova aretacija. Policija je našla pri Moulinu žepni notes s pripombami o kreiranju ministrskega predsednika Mussolinija in o delavskih nemirih v Italiji. Poleg tega je imel njegov kovček dvojno dno. V Italiji je Moulin imel baje zveze z omenjenimi soobtoženci. Pred fašističnim sodiščem ga bo branil italijanski odvetnik Josip Gregoracci, profesor na rimskem vseučilišču. Sodišče bo predsedoval fašistični general Guido Cristini, ki je vodil pred letom znani tržaški proces proti Slovincem.

Šahovski turnir na Bledu

Bled, 25. avgusta. Danes je bil prvi dan, namenjen igranju vseh partij. Iz I. kola so odigrale partije: Colle-Flohr in Vidmar-Bogoljubov. Ker pri prvi partiji Colle-Flohr na nobenem polju ni bilo izgleda za zmago, sta se mojstra zadovoljila vsak s pol točke in remizirala. Vse zanimanje pa je bilo danes osredotočeno na partijo Vidmar-Bogoljubov. Kakor je »Slovenec« že poročal, je dr. Vidmar že v nedeljo v drugem polčasu priboril kmeta in prešel v napad, tako tudi danes ni popustil in je proti koncu dopoldanske igranja žrtvoval za nasprotnikovega konja in kmeta svoja dva prosta kmeta in s tem pridobil absolutno premoč. Tako je ob koncu igre bilo stanje: dr. Vidmar je imel trdnjavo, tekača in kmeta, Bogoljubov pa tekača in dva kmeta. Kljub veliki premoči se mojster Bogoljubov ni hotel vdati in tako je bila igra ob 2 popoldne prekinjena. Vendar sta se na velemojstra med kosilom pogovorila.

in Bogoljubov se je vdal še pred začetkom popoldanskega matcha. Iz drugega kola sta igrala vseh partiji Flohr proti Niemcoviču in Stolz proti Kostiću. V malo potezah je mojster Niemcovič premagal še močnega nasprotnika Flohra, ki se je vdal. Partija Kostić - Stolz je bila jako zanimiva. Mojstra sta se borila hrabro in premišljeno. Kostić je imel precej izgleda na zmago, vendar je Sved Stolz popravil svoj položaj in je igra točno po napovedanem koncu dopoldanske igranske časa končala z remijem. Stanje je sledeče: Dr. Aljehin 2, dr. Vidmar in Spielmann 1½, Bogoljubov, Pirc, Kostić, Astalos, Maroczy, Kashdan, Niemcovič, vsi po 1 točko, Colle, Flohr, Stolz in Tartakower, vsi po pol točke.

Jutri igrajo vseh partije: Stolz - Spielmann, Tartakower - Kostić, Astalos - Aljehin, Vidmar - Maroczy, Niemcovič - Bogoljubov, Pirc - Flohr in Colle - Kashdan.

Sporazum med Vatikanom in Musolinijem?

Milan, 25. avg. tg. Papež je počitnice porabil za to, da se enkrat prouči spor med Italijo in Vatikanom, in je posebno vodil pogajanja s posredovanjem generalnega tajnika jezuitov p. Tacchi Venturija z italijanskim pravosodnim ministrom Roccom. Sedaj se zdi, da je prišlo do načelnega sporazuma. V vatikanskih krogih so danes obidno optimistični, ker se je p. Venturi posvetoval s papežem poldrugo uro in se je te audience nazadnje udeležil tudi kardinal državni tajnik Pacelli, kateri je prej sprejel italijanskega poslanika v Vatikanu, grofa de Vecchija. Z obeh strani so dajali koncesije o nadaljnjem obstoju Katoliške akcije v

Angleškim gostom: Z Bogom!

Angleži občudujejo skrivnosti kraškega sveta

Bohinj, 24. avgusta.

Z jutranjim brzovlakom so angleški učitelji zapustili prelepi Bohinj, od koder so iz svojega bivališča, gostoljubnega hotela Sv. Janez, napravili toliko krasnih izletov. Zadnji je bil na naš divni Kras. Dve tretjini gostov je odšlo tja dol, kjer so se že od davnih dni največji znanstveniki trudili razvozlati velike uganke prirode in kjer je še toliko lepega, zanimivega dela za bodoče rodove. Prvi dan je veljal največjemu čudu naše domovine, krasnemu Cerkljanskemu jezeru, ki ga, žal, še vse premalo pozna in ceni naše občinstvo. Tam doli nas je sprejel gospod banski svetnik inž. Hočevar, ki se že dolgo vrtol let trudi z osuševanjem Cerkljanskega jezera. Osebnost je prevzel vodstvo in nam s svojimi delavci pripomogel do užitkov, ki jih navadni obiskovalci še dolgo ne bodo mogli biti deležni. V vsej tihoi gospod svetnik Hočevar razširja Veliko Karlovec, razširja jezero in v prodri globlje in globlje v zemске skrivnosti, v vodne hodnike, ki jih do sedaj še nikdar ni prestopila človeška noga. Nobeden od njegovih prednikov ni prodri niti do ene tretjine tega pota, ki je danes odprt vodi s pomočjo dinamita.

Na dolnih so nas delavci prevajali preko globokih podzemskih jezer. Čudna vožnja med skalnatimi stenami, pod stropom, okrašenim z nebrojimi kapniki, v temi, ki so jo medlo razsvetljevale naše svetiljke. Za jezerci pa smo pod osebnim vodstvom gosp. svetnika in njegovega pogumnega predelavca vstopili v kapniške jame nepoznane lepote. Tu še ni človek odkril krasnih tvorb in tisoče in tisoče kapnikov najrazličnejših oblik radosti obiskovalca. Z globokimi jezerci in z labirintom, ki ga je mogoče prehoditi le pod večjim vodstvom, čuva priroda ta zaklad. Mi pa smo ga videli in angleški gostje so bili vsi očarani in globoko hvaležni preljubeznivemu vodniku. Šele precej pozno popoldne smo zopet zagledali beli dan in ob nešteti ponikvah in bruhalnikih, ki so sedaj ob suši tako krasno vidni. Žal, tako redko obiskani, smo šli dalje proti vzhodu preko vsega jezerskega dna. Divni dan je sanjavo pokrajino napravil nepopisljivo lepo.

Naslednji dan smo po ljubeznivosti naših in italijanskih obmejnih oblasti prestopili mejo. Orjaška Malograjska jama nas je zadivila s svojimi

krasnimi, mestoma skoraj sto metrov visokimi prostori in šumečo podzemsko Pivko. Znameniti raziskovalec podzemlja, cav. A. Perco, direktor Postojnske jame, ki je goste pozdravil že v Kačji vasi, je omogočil, da so si ogledali prav vse znamenitosti Postojnske, Črne in Pivske jame. Kdor je videl krasote vseh teh delov postojnskega podzemnega sveta v sedanjih bajni razsvetljavi, bo pač razumel, da je tu zaman uporabljati uboge človeške besede za opis krasot, ki so nastale pod zemljo tekom milijonov let. Pod osebnim vodstvom gospoda direktorja smo si ogledali tudi podzemski biospeleološki inštitut, k je edini na svetu, kaj vse se skriva tam globoko notri v temi med nebrojimi kapniki, je pač težko opisati. Avtor nas je že v večernih urah pripeljal do znamenitih škocijanskih prirodnih mostov. Ob zamirajoči luči so si Angleži ogledali sloki Mali most, mogočne oboke, ki se sloje med rečico Rak, in temne vhode v skrivnosti podzemnega sveta. V noči smo nato ob številnih stražah primarširali zopet na mejo in v Planino.

Tretji dan je veljal Planinskemu polju. Kako malo jih je, ki ga poznajo in cenijo njegove livade, stare jagnedi, skrivnostno Unico, neštete ponikve in tihe gozdove okoli njega. Tiho so šli gostje mimo vseh teh krasot. Globoko so si vtisnili v srce milino pokrajine in mračna zemeljska žrela. A višek je vtis dosegel, ko so nad Planinskim poljem nenadoma zagledali pod seboj grandiozni vhod v Vranjo jamo, ki morda nima para na svetu. Iz svetlega solca so se pogrezale globlje in globlje preko zamirajočega rasilja in mahu doli pod siloviti obok, skozi katerega vsipa svetloba svoje žarke doli v podzemsko dvorano, v kateri bi lahko obrnil marsikatero veliko cerkev. Čuda skalovja, rastlinja, živalsva, vse to je stalo v polmetri okoli gostov, ki so bili kakor očarani. —

Danes odhajajo, polni lepih spominov in upamo, da bodo našo lepo zemljo ohranili v svojih vsemu lepemu dostopnih srečih. Vsem, ki so pripomogli, da so se dragi nam angleški gostje tako prijetno počutili pri nas, prisrčna hvala. Naše občinstvo se je v mestih kakor tudi na deželi vedlo vsestransko zelo vljudno. Vtis je bil zato tak, da so mnogi obljubili, da se vrnejo in da bodo angleškim škvatom priporočili, da pridejo taboriti k nam.

Pedagoški dnevi v Mariboru

Maribor, 25. avgusta.

Serijsko predavanje, katere je priredila pedagoška centrala v Mariboru, je 24. t. m. otvoril dr. Václav Příhoda. Govoril je dopoldne od 9 do 12 o reformi šole vobče, popoldne od 3 do 7 pa o češkoslovaškem šolstvu. Izhaja s stališča, da je vprašanje šolske reforme v prvi vrsti svetovno vprašanje in da je v vsaki deželi kos svetovne šolske reforme, kakor so bila to vsa kulturna stremeljenja od antike dalje zadeva vsega človeštva. Nobena narodnost ne more trditi, da ima v splošnem, v jedru svoj poseben stil v šolstvu, ker žive vsi narodi v glavnem v istem kulturnem ozračju. Vsaka šolska reforma mora prisluškovati vsakdar vsakemu svetovnemu dogajanju in ne sme mimo njega. Reforma šol mora dozdaj teoretično ljudi realizirati.

Pregledno in poljudno, pa vendar stiku z znanstveno objektivnim žariščem v razmotrivanju šolske reforme je podajal najprej glavne vzroke, da je prišlo do reforme šole. Podal je razne metode pouka, v pozitivnih in negativnih straneh. V glavnem pa se je zavzel za princip diferencirane enotne šole. V tej šoli je pouk, kolikor bolj je individualen, tembolj je v vzgoji in duhu kolektiven, t. j. demokratičen, ker je svet že liberalizma sit.

Posebno se je zadržal pri delovni in produktivni šoli, ki bi naj usposobila otroka k samostojnemu mišljenju in zmožnosti, da zna tudi delati načrte (denken und planen), ne pa da je nekaka tekmovalka obrti. Ročno delo se upošteva le v toliko, v kolikor je to v korist otroku in kolikor se približuje njegovi osebni inicijativi. Telesno delo ni za človeštvo najglavnejše, ker ga izpodrinja industrializacija, kar dela človeka velikega ni njegova roka, marveč njegovi možgani, njegov razum.

Tu se pa človeku nehoti vrine misel: Ali pa ne dovaja naš to preveliko oboževanje uma do materializma, ki je pravi vzrok onemu stanju v vseh kontinentih, o katerem pravi predavatelj, da vzbuja v nas slutnjo svetovne revolucije. Tudi kolektivna socialna vzgoja, ki apelira le na razum, je brez uspeha za svetovno bratstvo, ako se bo šlo preko edino odrešilnega krščanstva, ki je predpogoj svetovne šolske reforme in reforme pri posameznih narodih.

V izvajanju predavatelja o češkoslovaškem šolstvu, ki bi naj kot slovaško šolstvo služilo v marsičem za vzgled našemu, je bilo mnogo nam nepoznanega. Češkoslovaška je izvedla svojo šolsko reformo bolj ekonomsko, dočim se mi vzhajamo po nemški novi šoli, ki dovaja včasih v brezplodne ekstreme.

Drugi dan pedagoških predavanj je potekel ob še večji udeležbi. Predaval je dr. Werthmann z Dunaja specijalno o dunajski šolski reformi in o skupnem pouku. Predavanje je bilo vsekako nadaljevanje in izpopolnitev Příhodovih izjav. Prišel je z zgodovino skupnega pouka od starejših pedagogov in orisal razvoj do danes. Tudi na Dunaju je morala nova šola prebiti za skozi razne težave in doživlja jih še danes. Brez stika z domom je šolska reforma brezuspešna in popolnoma izvedljiva je le pri malem številu otrok. Učitelju se mora dati možnost višje izobrazbe in dovolj časa za temeljito delo v šoli in ravno tako gnotne možnosti.

V predavanju je dr. Werthmann šel v vse podrobnosti skupnega pouka, čital primere tedenskega načrta za posamezne učne stopnje in je s svojimi izjavami držal poslušalce od začetka do konca v napeti pozornosti.

Pripomniti je le, da je škoda, da je Dunaj s svojo šolsko reformo z ozirom na ostale dele Avstrije bolj osamljen in se plodovi nove šole, ki upošteva v prvi vrsti domorodnost, t. j. ljubezen do rodne grude, kulturnih pridobitev in predvsem ožjenjen in oče dveh malih otrok.

Labko atletska sekcija SK Ilirije, ki si je po trdem boju izvojevala prvenstvo Ljubljane v razmerju 107 : 74 točkam. Tekmovanje se je letos vršilo pod skrajno neugodnimi pogoji, zato tudi niso bili doseženi pričakovani uspehi.

Premestitve učiteljstva v Sloveniji

Ministrstvo prosvete je s svojim odlokom O. N. br. 60.311 in O. N. 60.312 z dne 18. avg. 1931 premestilo v dravski banovini naslednje učitelje:

Majerhold Marija iz Lepe Njive v Bočno; Černe Alojzija iz Golenice v Borovce; Debeljak Stanislava iz Ribnega v Braslovce; Meško Jakob iz Trdkove v Cankovo; Čvetko Radovana iz Sv. Jakoba v Slov. gor. v Cezanjevce; Stanjko Viktorija iz Stanjevec v Gederovce; Uršič Antonija iz Trebelnega v Horjul; Stiblerja Ivana iz Turnišča v Kapelu, pri Brežicah; Lasčič Fran iz Koroške Bele v Kranj; Cvar Stana iz Gor. Lakoša v Krašnje; Hima Aleksander iz Šmarja pri Jelšah v Mačkovec; Miklavc Franc iz Marenberga v Makole; Grošelj Lidija iz Marenberga v Makole; Macjús-Ziher Nada iz Limbuša v Maribor; Murovec Ivan iz Sv. Primoža v Nomenj; Peterlin Terezija iz Jasenice v Planino-Rovatske Ziberše; Pečnik Ivan iz Svibnega v Radeče; Miheč Anton iz Aleksandrova v Radence; Kurbus Milena iz Sv. Vida pri Ptuj v Radence; Urbančič Branko iz Sinjega vrha v Ribnico; Nartnik Marica iz Dubrave v Ribnico; Zitnik Maksa iz Reke nad Laškimi v Sevnico; Zmave Viktorija iz Sv. Ane v Slov. gor. v Stari trg pri Rakeku; Pretnar Angela iz Čemšenika v Zaplano; Tavčelj Josip iz Litije v Ormož; Trejo Gabriella iz Dola v pisarno prosv. odd. ban. uprave; Mercina Danica iz Grahovega v Stično; Andolšek Stanislav iz Poloma v Gozd (Kamnik); Udovč Franc iz Blok v Kropo; Pizulin Ana iz Druge v Bloke-Nova vas; Pire Milena iz Šmarjete v Mengeč; Uršič-Benedičič Vida iz Trebelnega v Horjul; Čvetko-Verdir Ana iz Sv. Jakoba v Cezanjevce; Porekar Vladimir iz Ormoža v Ljutomer; Sinigoj Boris iz Gaberja v Sv. Križu pri Kostanjevici; Mencej Fran iz Buč k Sv. Ožbald (Prevalje); Theuersehuh-Kuželj Frančiška iz Zdol v Šostanj; Gorjup Gabriella iz Kostanjevice v Toplice pri Zagorju; Pahor Drago iz Sv. Planine v Trbovlje; Možina Boris iz Zvirč v

TUDI VAM SE IZPLAČA

DOBRO ZAMISLJENA REKLAMA V NAŠEM DNEVNIKU SLOVENEČ. O TEM VAS BREZDVOMNO PREPRIČA ZE PRVO OGLASNO NAROČILO, KI GA ODDASTE NAŠEMU LISTU ZA PRIHODNI

VELESEJMSKI TEDEN

NAROČILA SPREJEMA VSAK DAN OGLASNI ODDELEK „SLOVENEČ“ V LJUBLJANI

POSTREŽEJO VAM PA TUDI VSE SLOVENEČE PODR. V SLOVENIJI

do materne jezika, ne pokažejo na naših slovenskih koroških solah.

Popoldne je sledil praktični del predavanja in debata.

Streli na meji

Maribor, 25. avgusta.

Tihotapstvo je vzrok, da je naša meja severno od Maribora pozorišče divjeromantičnih prizorov. V temnih nočeh odjeknejo med tihiimi griči s prijaznimi zidankami in v sanjavih dolinah nenadoma streli, začujejo se pretresljivi kiki, tajnstvene postave švigajo sem in tja — pa kmalu vse zopet utihne v gluho noč. Prebivalstva taki prizori niti ne vznemirjajo več — vsakdo ve: že zopet se dajejo finančarji in tihotapci. Čestokrat se naslednje jutro najdejo na pozorišču boja krvavi sledovi, mnogo žrtve pa plača svojo tihotapsko strast s smrtjo. Obmejna straža je zelo čuječa in pozna že tako dobro vse skrivne prelaze čez mejo, da se le redkokomu posreči neopaženo se preplaziti. In vendar tvegajo noč za nočjo premočni svoje življenje in imetje. Kogar le enkrat zagradi tihotapška strast, ga ne izpusti več. V pretekli noči so zasledili stražniki med Sv. Križem in Sv. Duhom dva tihotapca — enega moškega in eno žensko. Ker se nista na klice ustavila, so počili streli. Tihotapca sta pustila blago, posrečilo se jima je pobegniti. Po krvavih sledovih je sklepali, da je bil eden od njiju težje ranjen. Plen obmejne straže znaša: 11 kg saharina, 4 kg sladkorja in 30 vžigalnikov na bencin. In za to sta dva človeka tvegala življenje...

Nesreča v rudniku

Trbovlje, 25. avgusta.

V ponedeljek zjutraj je kopač Ivan Gradišnik, ki dela na Tereziji, opažal steno odkopa s krajnjimi. Ko je bil sklonjen nad svojim delom, mu je padel izpod stropa kos premoga zadaj na glavo in tilnik. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico. Poškodba ne izgleda, da bi bila smrtonosna. Gradišnik je do rodne grude, kulturnih pridobitev in predvsem ožjenjen in oče dveh malih otrok.

Ponarejevalci pred sodiščem

Maribor, 25. avgusta.

Pred tukajšnjim senatom se je danes pričel proces proti ponarejevalcem bankovcev, o katerem smo mi že opetovano poročali. Proces je pravzaprav le nadaljevanje cele serije razprav, ki se periodično vršijo že nekaj desetletij pred mariborskim sodiščem. Inicijator in glavni obtoženev v vseh teh procesih je sedaj že rajni, naravnost ženjalni ponarejevalec Jurij Potočnik, katerega je že v mladih letih želja po bogastvu zapeljala na stranpota. Z obudovanja vredno vztrajnostjo si je ta fotograf-samouk prisvojil obširno znanje, katerega pa je uporabil le za edini cilj, kako bi odkril najboljši način ponarejanja bankovcev. Že v nekdanji Avstriji mu je prineslo to dolgoletno ječe, ki ga pa ni izpreobrnila. Nasprotno, komaj prost, se je še z večjo vnemo vrzel na nove poizkuse in posrečilo se mu je ponarejevalno postopanje tako izpopolniti, da je upravičeno upal, da se mu bode sen njegovega življenja uresničil. Izdelal je bankovce, ki so bili tako slični pravim, da jih niti strokovnjaki niso prepoznali. Toda usoda mu ni bila naklonjena, vsled nepredvidnosti je prišlo vse na dan in zopet so ga zaprli. Dne 12. marca 1. 1927 je bil od mariborske porote obsojen na 20 let težke ječe. V zaporu je kmalu podlegel jetiki.

Z Jurijem Potočnikom sta se takrat zagovarjala pred porotniki tudi njegov mlajši brat Gašper in fotograf Franc Rupnik. Gašper Potočnik je bil vsled pomanjkanja dokazov oproščen, Rupnik pa vsled sodelovanja pri ponarejanju obsojen na 9 let težke ječe. Stal sedmorice mu je kazen znižal na 5 let, pa tudi tega mu ni bilo treba povsem odsedeti, ker je bil leta 1930 amnestiran. Gašperja Potočnika ni žalostna usoda njegovega brata prav nič ostrašila, ampak je pričel kmalu misliti, kako bi izkoristil zapuščeno svojega brata. Jurij ga je bil namreč uvedel v vse skrivnosti ponarejanja. V tem naklepu so ga utrjevali tudi nekateri njegovi znanci, katerim je bilo znano, da ve Gašper za skrivnosti svojega zaprtega brata. Ponujali so mu denar v svrhu izvedbe poizkusov. Gašper Potočnik je stopil najprej v zvezo z 38-letnim kovačem Matijem Klajnsakom, ki mu je dal bankovce za 50 šillingov za vzorec in 300 Din za nabavo potrebnega materiala. Preskrbel mu je tudi star satirni stroj, katerega naj bi Potočnik preuredil, da bi mu služil za tiskanje. Potočnik je pridobil za svoje načrte še druge znanke, ki so mu priskočili na pomoč z večjimi vsotami denarja. Posestnik Valentin Zitnik iz Budine mu je dal 1000 Din, posestnik Gabrijan iz Vrhnika tudi 1000, železničar Jernej Berdnig od Sv. Martina na Pohorju in posestnik Alojz Bračič iz Vrhloge pa sta mu pomagala z manjšimi vsotami. Vneta pomočnica je bila Gašperju Potočniku tudi njegova žena Marija, ki se je opetovano udeleževala raznih posvetovanj ponarejevalske družbe.

Potočnik je delal svoje poizkuse najprej na svojem stanovanju v Vurbergu, kasneje pa se je preselil k že omenjenemu Antonu Gabrijanu na Vrhniki. Delo pa ni šlo dobro naprej, očitno ni bil Gašper Potočnik tak talent, ko njegov brat Jurij. Z veseljem je torej sprejel obisk Franca Rupnika, najboljšega sodelavca brata Jurija, ki je pravkar nedavno prišel iz zapore. Rupnik se je ekvala poizkušal preživljati s fotografiranjem in izdelovanjem klisejev. Posestnik Jug na Meljskem hribu pri Mariboru mu je uredil delavnico ter mu nabavil potrebne fotografske aparate, kemikalije in strokovno literaturo. Rupnik pa se je menda raje pečal zopet s ponarejevalskimi poizkusi, kakor pa z izdelovanjem klisejev, tako, da mu je Jug odredel svojo podporo. Rupnik se je obrnil nato na Potočnika in Gabrijana, ki sta ga oskrbela s potrebnimi sredstvi. Skupno delo obeh »strokovnjakov« je kmalu obrodilo sad. Rupnik je izdelal tri fotografske posnete 100-dinarskega bankovca, od teh enega v barvah. Kasneje je prenesel ta posnetek na cinkovo ploščo. Tako je bilo vse pripravljeno za tisk falsifikatov in bržkone bi se bili kmalu pojavili v prometu, da ni nastal med Potočnikom in Gabrijanom oster spor. Iz masčevanja je ovdil Gabrijan Potočnika orožnikom in sv. Jurju ob Pesnici, ki so nemudoma izvršili pri vseh osumljenih preiskavo. Našli so dokaj obtežljivega materiala, vendar se je posrečilo Potočniku skriti cinkovo ploščo in satirni stroj.

Vsi obtoženci so bili prepeljani v zapore mariborskega okrožnega sodišča. V preiskavi je Potočnik svojo krivdo deloma priznal, dočim Rupnik vse trdovratno taji. Ostali obtoženci pa se zagovarjajo, da so sicer posojali Rupniku in Potočniku

niku denar, vendar niso vedeli, da ga bodeta uporabljala za ponarejanje bankovcev.

Razprava

Za samo razpravo, ki se je pričela davi ob pol 9, je vladalo izredno zanimanje. Med občinstvom je bilo opaziti tudi ravnatelja tukajšnjega podružnice Narodne banke g. Andro Lubinkoviča.

Obtožbenca Gašper Potočnik in Franc Rupnik sta prišla v dvorano v spremstvu paznikov, dočim so se ostali obtoženci, ki se niso nahajali v preiskovalnem zaporu, zagovarjali iz prostosti. Težko je del navzočim pogled na te stare, že silovale može — same dobro situirane kmete, katere ni sila in stiska pognala na stranpota. Saj je na primer obtoženi Berdnik državni nastavljenec z lepo plačo in posestvom, cenjenim na 150.000 Din. Bračič je upokojenec, poseduje 250.000 Din vredno posestvo, gostilno in mlekarno — vsi so družinski očete. Obtožence so zagovarjali mariborski odvetniki dr. Kombatovič, Ravnihar, dr. Snuderl, dr. Slokar, dr. Rapotec, dr. Papoc in dr. Všenjak iz Ptuja.

Po prečitani obtožnici je pa vzbudila pravo senzacijo izjava Gašperja Potočnika, s katero je ovrgel vsa svoja priznanja v preiskovalnem zaporu. Izjavil je, da ga je trimesečni samotni zapor tako zmedel, da ni vedel, kaj govori ter je popolnoma po nedolžnem obtožil ostale obtožence s krivde. Na predlog dr. Snuderla in dr. Kombatoviča je senat sklenil preložiti razpravo, da se za slišijo nove priče. Da pa ne bi obtoženci skušali vplivati na priče, je stavl državni pravdnik Sever predlog, da gre do obtoženci v preiskovalni zapor. Senat je njegov predlog le deloma sprejel ter odredil, da gre le Marija Potočnik v zapor. Odvedena je bila iz sodne dvorane skupno s svojim možem in Francem Rupnikom, dočim so drugi ostali na svobodi.

Nepopisna podivjanost v pijanosti

Leskovec, dne 24. avg.

Dasiravno je dandanes taka denarna kriza, da ljudem primanjkuje za najpotrebnejše, se na žalost teh težko ne zavedajo pri kozarcu dobrega dolenskega evička. Ni dovolj, da pijančujejo, pač pa so vse graje vredne posledice. Tak žalosten slučaj smo doživeli v nedeljo, ko je okrog 16 precej židane volje prišlo par fantov in moč iz vasi Mrtvice v gostilno Žulič v Žedovinku. Nesrečnega alkohola so imeli že po vseh žilah čez mero in v kljub temu so s pijančevanjem nadaljevali.

Kake pol ure pozneje je prišel za njimi, ne vedoč, da so Mrtvičani v gostilni, 45-letni Nečmar Janez iz Bregov. Ta je sedel k mizi Mrtvičanov in pil zase. Za Nečmarom pa se vsuje spet druga gruča Mrtvičanov. Prva skupina, med katerimi so bili brata S. in brata P. so čez čas odšli iz gostilne ter stali in se razgovarjali pred gostilno. Tu so gotovo kovali zle namene — koga bodo oklali.

Radovednost, zakaj so zapustili gostilniški lokal, je Nečmar Janeza izvedela. Poslušal je, kar je postalo za njega usodopolno. V hipu in ne-pričakovano brez besede ali katerega prepira ga je S. Janez z nekim predmetom udaril po očeh, a drugi pa zadaj, tako so ga potolkli na tla. Na tleh ležečega Nečmarja so tako obdelovali, da je v mlaki krvi s težkimi ranami ostal nepremičen. V takem stanju so ga zunaj pustili ležati. Podivjana živina v človeški podobi je pa odšla nazaj v gostilno pijančevat. To še ni zadostovalo. Razgreta kri in nesrečni alkohol je enega izmed teh pretepačev izvalil še enkrat na boljšice, kjer si je ohladil kri s tem, da je zopet začel mlattiti po Nečmarju. Slednji mu je še zabodel vile v desno leco.

Sreča v nesreči za Nečmarja je bila, da se je napad izvršil v neposredni bližini krške bolnišnice, ker v nasprotnem slučaju bi izkrmavel in podlegel težkim ranam.

Zdravniška pomoč je bila takoj pri rokah, ter se je ugotovilo, da ima prebito lobanjo, več drugih težjih poškodb po glavi, levi nogi in zadnjem delu telesa.

Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo v nekaj tednih zdrav zapustil krško bolnišnico. Pretepače bo pa sodišče najstrožje kaznovalo.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon Rodenstock Voigtlander

Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna Ljubljani. — Zahtevajte kataloge —

Kaj pravite?

Gospod urednik! Ker se je te dni veliko govorilo o Amerikancih, mi je padla v glavo takozvana ameriška kultura. Saj kultura to sploh ni, ampak le imenjuje se tako. Ta kultura tvori v našem času ugodno blago Amerike. Veste, v čem obstoji? V tem, da se na račun manjšinskih slovenskih nagonov zasluži čim več denarja. To se vidi najbolj pri filmu, ki je skoraj ves amerikaniziran in danes tvori glavno sredstvo ljudske prosvete. Če gledate nemški, francoski, italijanski ali ruski film, profilirate na duši, da se tako izrazim: ameriški film pa vas more v celoti samo popliti ali pokvariti, bodisi intelektualno bodisi moralno ali estetsko. Posebno se to opazuje pri tako zvanih zgodovinskih filmih. Letos sem videl dva zvočna filma, eden je predstavljal epizodo iz nemških osvobodilnih vojn za časa Napoleona, drugi pa naslanek marsejske. Pri prvi bil nemški in je bil od prve do zadnje slike res zvočen film, to je, kretanje oziroma zunanji in notranji dogodki so se adekvatno ravnali z besedami in zvoki. To je bila pretresljiva drama skrajnega izpolnjevanja dolžnosti do konca, pred očena na priskli četi: stvar je bila zgodovinsko poučna in velike moralne ter estetske vrednosti. Toda, kaj hočete, gospod urednik, nekateri rodoljubi, ki po Kristusovem izreku precejajo muhe, kamele pa požirajo, so se zoper nemške filme dignili, ne samo, ker bi utegnili škodljivo vplivati na našega nacionalnega duha (kako slaboten mora tu biti, revež!), ampak ker sploh nobeden pri nas več nemški ne razume. To imajo prav, zakaj nemščina je neka šola radikalno držala, tako da smo zdaj prisiljeni gledati — ameriške zvočne filme, čeprav te ravno tako malo razumemo. — No, tak film sem tudi jaz imel srečo videti, režiral ga je neki Hekkevek ali kako se že mogoče piše, predstavljal pa je, kako je nastala slavna marsejska. Zvočni film to sploh ni bil, ampak operetne partije, podtaknjene osebam, ki nič ne govorijo, ampak samo od časa do časa pojejo, in sicer ob takih prilikah, ko živ človek na svetu ne poje: na primer ob ljubzenskem slovesu, po zarzletu barikad itd.; ostalo povedo napisi na prizorih kakor pri nemem filmu. Pa pustimo to pristno ameriško bedarijo, ko celo aretiran v ječi svoja čustva v pesmih izliva in oglejmo si zgodovinske osebe. Ludovik XVI., ki je bil najpoštenjši človek na svetu, se predstavlja kakor kak od sifilisa zastrupljen bebec, ki gleda ples goli deklet — ameriški filmski režiser je namreč šestnajstega Ludovika zamenjal s petnajstim. Znan avtor marsejske je poje v filmu uprčel na kraljevskem dvoru, kar že ni več dovoljena poetična licenca, ampak nedopustna potvara. Naskok na Bastiljo se meša s prihodom Marsejčanov v Pariz itd. itd. Vidite, gospod urednik, na te načine ameriški film ljudi naravnost poneumnjuje. Vem, da naša domaća filmska podjetja proti temu nič ne morejo, ker sprito amerikanizacije filmske industrije sploh nimajo skoraj več nobene izbire, pa jih zato ne delamo odgovorne za stvari, ki enostavno po ogromni večini niso v njihovi moči. Le ameriško kulturo sem hotel predložiti, kako okužuje našo publiko. Vendar bi vodstvom naših filmskih podjetij svetloval, naj se, kolikor imajo svobode pri izbiri, ne stradijo ne nemških ne drugih evropskih pravih zvočnih filmov zaradi neznanja jezika. Tak resnično zvočen film, kljub temu, da človek jezika ne razume, vpliva kulturno in estetsko globoko, saj človek skoraj vse sam ugane — dočim nepristni »zvočni« šundfilmi le kajrjo naš kulturni nivo. Ali ni tako, gospod urednik?

Konjice

Rudarski otroci iz Trbovelj, ki so na počitnicah pri dobrih zreških župljanih, so privedli preteklo nedeljo v Katol. društvenem domu lep pevski koncert, pod vodstvom bivšega delavnega trboveljskega kaplana g. Antona Radanoviča, ki službuje sedaj v Zrečah. Nežni otroški glasovi so čisto in veselo doneli po dvorani in v nedolžno pesmijo segali v srca obiskovalcev. Zapeli so več mladinskih in narodnih pesmi. Najbolj je ljudem ugajala »Prišček«, ki so jo morali celo ponavljati. Obiskovalci in otroci so bili te priredive veseli in oboji so se z zadovoljstvom razli, želeč si še ponovnega svidenja.

Na pozdravno brzojavko, ki je bila ob priliki zadnjega dekanijskega kongresa odposlana Nj. Vel. kralju Aleksandru, je dospel iz kabinete pisarne naslednji odgovor: Po nalogu Nj. Vel. kralja mi je čast izraziti zahvalo za izjave državljanske vdanosti in zvestobe, ki ste jih izrekli v imenu udeležencev evharističnega kongresa v Konjicah. — Minister dvora: B. Jeftić.

Slovenjgradec

Oddahnili so se prebivalci tukajšnjega okoliša, ko so v soboto zvedeli iz poročila v »Slovenec«, da je bil v četrtek v Celju aretiran član zlobovne družbe Fr. P., ki je že dalj časa strahovala po tuk. okolišu. Drugi član te družbe J. P. pa je pred aretacijo ušel in odšel nekam proti Hrvaški. Brez dvoma bo tudi ta kmalu prišel v roke pravice.

Kulturni obzornik

E. M. Remarque, Povratak. Izdala Minerva Nakladna knjigara d. d. Zagreb 1931. Za prvo Remarque-ovo knjigo »Im Westen nichts neues« je lani izšla druga »Der Weg zurück«, ki po interesantnosti in napetosti dogodkov prav nič ne zaostaja za prvim delom. Zato si je še hitreje osvojila pot v svetovno literaturo. Poleg nekaj napetih bojnih scen analizira pisatelj v glavnem razvrstitev, ki jo je zapustila vojna v dušah bojevnikov in v celotni socialni strukturi družbe. Psihološko je delo prepričevalno in resnično, pisano s krutim realizmom in tupaletom žgocim sarkazmom, ki ne pogreša tudi humorja, ter bo v celoti služilo mirni misli. Hrvaški prevod se prav gladko bere in je knjiga čedno opremljena z izvrznom ovitkom.

Okrožnica papeža Leona XIII., »Rerum novarum« je pravkar izšla v slovenskem prevodu z zelo dobrim in obširnem komentarjem. Prevedel P. Dr. Angelik Tominec. — Knjižotrina cena je v polno platno vez. Din 45.—, broš. Din 32.—, a za člane Krekove knjižnice vezana Din 26.—, a broširana po Din 16.—. — Naroča se pri Delavski založbi, Miklošičeva cesta 22-1, Delavska zbornica, Ljubljana. — Dobi se v vseh knjižarnah.

Kot 8. zvezek prosvetne knjižnice je izšla dr. Vatroveča brošurica Zgodovina in načela ruskih boljševikov. V pregrnatni, jasno opremljeni obliki riše pisatelj razvoj boljševizma v Rusiji. Iz neznatne strunice se je razvil v stranko, iz stranke pa v vladajoči svojevrstni sistem, ki je sedanji Rusiji vtisnil čisto novi, do sedaj nezasišani značaj. Velikanski užitek je za vsakega bralca Vatrovečeve brošurice, ko ob spretnem vodstvu pisateljeva pronica v bistvo in tajne boljševskega družabnega in kulturnega sistema. Saj je danes večini kljub 12 letnemu obstoju boljševizma že skoro popolnoma nepoznano bistvo in metode tega

Ljubljana

Siromakova smrt zraven kozolca

Zg. Šiška, 25. avgusta.

Ob pol dvanajstih je nesla gospa M. G. po čisti od nove remize proti Gasilskemu domu v Zg. Šiški s svojim 9letnim sinom, kruh k peku. Sest je zagledala kakih 150 m na strani, ležati neko stvar, ki je bila podobna človeku. Poslala je svojega sina, da bi pogledal, kdo pač leži v takem dežju poleg kozolčeve strehe. Deček ji je prepaden povedal, da nek mož, ki se ne gane. Brž sta to najdbo sporočila ljudem. Kmalu se je nabral okoli mrtevca kup ljudi, ki so ugibali to in ono, dokler jih ni razgnal stražnik.

Ob 2 popoldne se je že pripeljala komisija s policijskim zdravnikom dr. Avramovičem na čelu. Komisija je najprej ugotovila, da najdeni mrtvec ni umorjen, v veliko začudenje ljudi, ki so bili okoli in ki so pričakovali vse kaj bolj groznega. Revež je bil brzkone berač. Star je bil kakih 55 let. Vprašan je, kako da je lezel poleg strehe in ne pod streho in kdo mu je odnesel čevlje z nog.

○ Vstopnice za premijero »Zlatorog«, TK Skala obvešča cenjeno občinstvo, da bodo vstopnice za krstno predstavo prvega jugoslovanskega alpskega filma »V kraljestvu Zlatoroga« od petka 28. avgusta pri dnevnih blaginjah v vestibulu hotela »Unionac« na razpolago. Od tega dneva se lahko vstopnice rezervirajo tudi telefonično na št. 27-07. — Odbor.

○ Krekova prosveta. Zveza urednic in trgovskih nastavljenk, gre v nedeljo dne 30. t. m. na izlet na Turjak. Peljemo se do postaje Gruplje z vlakom ob 7.25. Cilanice vse vabljene!

○ Razstava v Jakopičevem paviljonu. V nedeljo 30. avgusta se odpre ob 11 v Jakopičevem paviljonu reprezentativna umetnostna razstava Klubu likovnih umetnikov Jugoslavije. Razstava bo odprta do 20. septembra vsak dan od 10 do 17. Opozorjamo občinstvo, da poseti to kulturno prireditev Ljubljane.

○ Na l. drž. deški meščanski šoli v Ljubljani (Prule) bo vpisovanje v vse razrede v nedeljo, dne 30. in v ponedeljek, dne 31. t. m. od 8 do 12. Pri vpisu mora plačati vsak učenec 20 Din v fond za zdravstveno zaščito učencev. — Ravnateljstvo.

○ Ostro streljanje pri Klečah. Dne 27. avgusta se prične ostro streljanje 40. pešpolka pri Klečah (občina Ježica), severozapadno od ceste Kleče—Št. Vid v smeri preko Save proti hribu Straža nad Črnučami in Gmeljni. To streljanje bo trajalo ves mesec, izveniši deževnih dni, in sicer vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8 do 17. Cesta med Gmeljni in Črnučami bo za promet zaprta, prav tako tudi stene in pešpoti pod in nad njo. Nujno opozorjamo prebivalstvo, naj ne hodi v ogroženi pas in naj izbere druga, varna pota. Zlasti opozorjamo kmetovalce, ki imajo v dotičnem kraju polja itd., ter kopalce in izletnike, da je vsako prekoračenje zgoraj označenih meja smrtno nevarno.

○ Davčni razglas. V zmislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, U. L. 75-26 in točka 9 člena 27 pravilnika k temu zakonu se naznanja, da je razpored zemljarine za davčno leto 1931 razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med navadnimi uradnimi urami v času od 27. avgusta do včetega 3. septembra pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5-1, soba št. 3. O tem obveščam vse zemljarine zavezane stranke s pristavkom, da lahko podajo v zgoraj omenjenem osemdnevnem roku eventualne pismene ugovore računskega značaja zoper podlago ali zoper odstotek dopolnilnega davka pri podpisani davčni upravi.

○ Prošnja cestni železnici. Ljubljanski tramvaj zadnje čase dobro funkcionira, samo eno napako ima. Pri stikalniških posameznih prog se namreč redno dogaja, da potniku iz enega tramvaja uide pred nosom drugi tramvaj. Tako se dogaja pred magistratom, a tam še ne tako zelo. Nemogoče pa so razmere pred pošto in pred Figovcem. Potnik, ki pride s kolodvora, je namenjen v Šiško, se mora večkrat jeziti, ko vidi kako hiti šišenski tramvaj nekaj korakov pred njim. Prosimo Maloželezniško družbo, naj to stvar uredi, da bodo posamezni tramvaji čakali drug drugega.

○ Telefon v barjansko šolo! Ze stara želja Barjanov je, da bi imeli na razpolago kakšno telefonsko govornico, ker je Barje precej velik del mesta in se dogaja tam mnogo nesreč, pa tudi požarna nevarnost velika. Telefona daleč na okoli ni nobenega. Ze pokojni nadučitelj Cernogaj si je prizadeval, da bi mu mestna občina napeljala telefon, ker to zahtevajo koristi barjanskega prebivalstva. Ta zahteva pa je pozneje zaskala. Dobro bi bilo, ko bi se mestna občina, ki sicer za sredo mesta prav dobro skrbi, spomnila po dolgem času enkrat tudi Barja ter bi to sicer malenkostno stvar uredila.

Domnevalo, da se je prejšnjega večera utrujen, morda celo nekoliko vinjen, vlegel v dežju poleg kozolca in se odel z vrečevino. Ker je bila mrzla noč, je ubožca zadela kap, kar se po g. doktorjevi izjavi da sklepati po obraznem izrazu. Vsekakor je moral priti poneči kdo mimo in vede ali nevede, da je ubožec mrtve, mu je snel z nog čevlje in pustil na nogah čiste cunje, po čemer se da sklepati, da je mož prišel mogoče iz kakšne bolnišnice ali hiralnice. Verjetno je, da je tat odnesel tudi denar in event. dokumente. Ker ga tudi ljudje niso poznali, je bila ugotovitev identitete nemogoča.

Prepeljali so ga v draveljsko mrtvašnico, kjer bodo mogoče z obdukcijo ugotovili kaj natančnejšega. — Vsekakor gre za ubožca, ki je živel v pomanjkanju, na kar prav za prav danes ne polagajo že več take važnosti. Najbolj žalostno je to, da je tega reveža okradel morda njemu enak, ali še revnejši. Verjetno je, da bodo tega iskali in morda tudi našli.

○ Piezalec na justični palači. Včeraj zjutraj okoli 4. je jetniški paznik Stočin opazil, da nekdo pleza čez zid jetnišnice na Miklošičevi cesti. Poklical ga je, naj obstane, sicer strelja. Moški ga je takoj prošil, naj ne strelja, ker nima nobenega slabelega namena, temveč gre le za stavo 500 Din. Možakar se je moral spustiti po vrvi navzdol in ga je policija aretirala. Policija namreč sumi, da je imel možakar, v katerem je spoznala nekega Franca B., slabe namene. Ni izključeno, da se je hotel dogovoriti s kakšnim jetnikom.

○ Nepotrebno razburjenje. Včeraj popoldne so se ljudje na Starem trgu vznemirjali prav po nepotrebnem. Hišo št. 2 (Olupovo) namreč prekrivajo krovi, ki so pri delu privezani na vrh. Med delom se je en krovce spustil po vrvi navzdol in obvisel v zraku. Ljudje, misleč, da gre za nesrečo ter da je krovce padel, so alarmirali celo reševalce, boječ se, da se ne bi vrvi pretgala. Reševalci so res prihiteli, toda o nesreči ni bilo ne sluha ne duha, ker so tovariši med tem krovca že potegnili nazaj na streho.

○ Nesreča delavca. Včeraj so sprejeli v ljubljansko bolnišnico 30letnega Pušavca Mihaela, delavca pri stavbnem podjetju ing. Dedek in stanujoč na Primskovem pri Kranju. Pušavec je na Jesenicah padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo.

○ Nočno službo imajo lekarne: mrs. Leustek, Resljeva cesta 1, mrs. Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Štanko Kmet, Dunajska cesta 41.

○ Namesto venca na grob gospe Ivane Hlebšove, soproge zidarskega mojstra, daruje gospa Iv. Klemenčič 100 Din za reveže, podpirane po Šentpeterski Elizabetni konferenci.

○ Oseba, ki je v nedeljo zjutraj ob 7 odnesla iz stolnice damski dežnik, se poziva, da ga takoj prinese v zakristijo, sicer bo naznanjena.

Iz društvenega življenja

Dravska župa skavtov in planink v Ljubljani ima 7. septembra ob 14.30 redno letno skupščino v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in ostale uvedbene formalnosti. 2. Poročila o Pragi, Kanderstegu in Badenu. 3. Poročila funkcionarjev. 4. Absolutorij in volitev nove župne uprave, nadzornega odbora in župnega sveta. 5. Predlogi konference planink in konference skavtov. 6. Samostojni predlogi. 7. Skupščina.

Vsem planinkam in skavtom. Ob priliki velikih narodnih praznikov, ko proslavljamo desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in ko odkrivamo spomenik našemu kralju Petru Velikemu Osvoboditelju, vas pozivljamo, dragi bratje in sestre, da se udeležite v čim večjem številu proslave v Ljubljani na dan 6. septembra. Četrtnska vožnja: prijavite do 28. avgusta udeležbo na svoji občini, kjer prejmete potrebne legitimacije po 2 Din komad. Zbirališče vseh skavtov bo na Vodnikovem trgu 6. septembra ob 19.30 popoldne. — Zmajevega stega skavtov v Ljubljani pa ima stegov sestane 28. avgusta ob 16 v hotelu Tivoli. Strogo obvezno! Bodite pripravljeni!

Trbovlje

Zdravstveni odsek je imel v ponedeljek prvo sejo. Za predsednika je bil izvoljen g. Klenovšek, za tajnika pa g. Plavšak. Delokrog bo imel isti ko prejšnje zdravstveno okrožje. Prihodnja sejo bo imel v soboto, takrat se bo napravil delovni načrt in sestavil proračun.

Dramatični odsek bo imel prihodnjo nedeljo ob 8 zjutraj svoj občni zbor, na katerem se bo sprejel načrt za prihodnjo sezono. Oder se pridno preureja glede premikanja in razsvetljave, da bo odgovarjal vsem zahtevam odrske režije.

liše proti očitkom »klerikalizma«. — V rubriki »Fiat lux« se kritično poblija evolucionistični nazori v Wellevo »Povijesti svijeta«, ki se valjuje tudi v naših krajih. Zdi se, da ima tudi pri hrvaškem izdanju Wellevo knjige masonerija svoje prste vmes. — Revija je strogo katoliška, namenjena izobraženim, praktičnim katolicanom. F. R.

Planinski vestnik. Glasilo SPD. Leto XXXI, št. 7. Ljubljana, 1931. Naročnina 40 Din. — Ta zaslužni ljubljanski za razvoj turizma v Sloveniji se ponaša z nekaterimi spretnimi stalnimi sodniki, maljša peresa pa bi list še bolj poživila. Tudi slike skrbje za pestrost vsebine. — Tokrat završuje dr. J. C. Oblak svoje predavanje »V okviru Visoke Tatire«, ki je »postala skrivnostna ljubica njegovega srca«. — Dr. Jos. Wester priučuje svoje »Pismo s Trebeviča« (1629 m), ki mu je bil te pomladi zaupal kosti svojega rojstva. — Mira Kapa se je oddolžila s kratkim prispevkom v »Kotičku« o »Naši svetogorski koči«. — Vso ostalo dobro polovico lista pa so odnesle »Društvene vesti«, zlasti poročilo o obćnem zboru. Zaradi zanimivih opisov gora in planinstva pri nas in drugod je list med planinci zelo priljubljen.

V soboto

otvoritev velesejma

Ali ste že sestavili primeren

oglas za Slovence?

Celje

○ Na šoli Glasbene Matice v Celju se prične vpisovanje za šolsko leto 1931-32 za vse gojene brez izjeme v torek 1. sept. in traja do predklica. Vse podrobnosti se izvejo v pisarni ravnateljstva šole, Slomškov trg 10-1. Prijave se lahko izvršijo tudi z dopisnico.

○ Sestanek sednih trgovcev v Celju. Okrajni gremij trgovcev v Celju sklicuje za sredo 26. t. m. ob 8 zjutraj sestanek sadnih trgovcev, članov gremija. Sestanek se bo vršil v klubovi sobi hotela Evrope v Celju. Vsi člani, ki se bavijo s sadno trgovino, so vabjeni, da se tega sestanka udeležijo. — Načelstvo.

○ Mestna deška narodna šola v Celju ima 1. sept. naknadno vpisovanje od 9 do 12 za vse novince slovenskih prvih razredov, ki so došli med počitnicami v Celje in njih stariši v mestu stanujejo. Dne 2. sept. bo otvoritvena služba božja ob 8 zjutraj v župni cerkvi. V ta namen se zbera učenci ob pol 8 na dvorišču. Naslednjega dne pa se prične redni pouk ob običajni uri. — Uprava šole.

○ Poskus samoumora. V ponedeljek 24. t. m. okrog 6 zvečer je bilo pozvano moštvo rešilnega društva na dom k 42letni zasebni uslužbenki, ki je izpila steklenico lizola. Prepeljali so jo z rešilnim avtom v javno bolnišnico, kjer so ji izprali želodec. Vzrok obupnega koraka doslej še ni znan.

○ Razglas. Mestno načelstvo celjskega sprejema še vedno številne prošnje za podelitev služb pri predstojništvu mestne policije celjske, češ, da se prošnje vlagajo z ozirom na kako izpraznjeno mesto. Mestno načelstvo prizadeva opozarjati, da ni nobeno mesto za predstojništvo mestne policije razpisano in da bo službena mesta, ki slučajno postanejo prosta, oddala onim osebam, ki so bile vlozile prošnje na podlagi razpisa od 8. aprila 1931, št. 63-1931, ter da na nove prošnje vloznikom ne bo odgovarjalo. — Mestno načelstvo v Celju.

Ptuj

Poročilo o VIII. redni javni seji občinskega sveta, ki se je vršila dne 20. avg. 1931 ob 18 v posvetovalni dvorani magistrata. Gospod župan je podal naslednje poročilo: Na udanostno brzojavko, ki jo je odposlal Nj. Vel. kralju v smislu sklepa slavnostne seje od dne 16. avgusta, je dospel od maršala dvora zahvalna brzojavka.

Ministrstvo javnih del, oziroma kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je odredila, da ima občina prevzeti v vzdrževanje grajski most na Ormoški cesti. Pri večjih popravilih bo občina morala prispevati polovico poračunskih stroškov v smislu zakona, o čemur bo vsakokrat odločala državna cestna uprava.

Kot je znano so določene za nakup pšenice pri producentu fiksnе cene. Ako prodaja producent pšenico v magacin kupcu, se imajo od osnovne cene odbiti stroški dovoza do vagona, tu ima stroške tega dovoza določiti županstvo. Radi znanja obveščam, da so se stroški dovoza po zaslišanju upravnega oddelka določili na 150 Din od vagona.

Mestno načelstvo je dobilo od kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani nalog, da izdela nov osnutek cestnega policijskega reda, ki naj se do konca tega meseca že predloži banski upravi.

Kot poročevalec upravnega oddelka poda gosp. Damih o predloženem računskem zaključku za leto 1930 poročilo:

Leto 1930 zaključuje s čistim dobičkom 490 tisoč 863 dinarjev 38 para, ki rezultira v glavnem iz štedljivosti.

Ker so se najemnine v mestnih stanovanjskih hišah nekoliko zvišale in se je tudi napravilo nekaj novih stanovanj, so najemnine vrgle 59.047 dinarjev več kot leta 1929.

Davščin se je nabralo v letu 1930 za 65.618 dinarjev več kot leta 1929.

Od vrednosti mestnih poslopj z inventarjem so se koncem leta 1930 odpisali odotletki je pri onih poslopjih, ki so bila poslednja leta adoptirana, odnosno katerih bilanca vrednost je pressegala dejansko vrednost.

Po debati se z vsemi glasovi proti 3 sklene, da ima o ponudbi trdke »Bat« glede najema lokala Leposcha na rotovžu, ponovno sklepati upravni odsek z ozirom na spomenico, ki jo je predložilo delavstvo in čevljarji občinskemu svetu.

Ker so zakoniti pogoji na podlagi 10 letnega bivanja podani, se soglasno sprejmejo v občinsko zvezo naslednje osebe: Keller Josip, konjski mesar, in njegova žena Ida; Brenčič Anton, trgovec, in njegova žena Ivana, ter nedoletni otroci Anton, Ivo in Renata; Brenčič Alojz, trgovec, njegova žena Marija in nedoletna hči Danica; Mrzel Janez, delavec, in njegova žena Terezija; Letnik Anton, delavec, njegova žena Neža in nedoletni otroci Marija, Anton, Stefanija in Ana, ter Sirc Ivana, zasebnica.

Končno pojasni g. župan, da zadržna elektrarna ni še dala odgovora, ali je pripravljena prispevati za električno uro. Nato se je zaključila javna seja, naka je sledila tajna.

Kranj

Sprejem v kmetijsko šolo. Kmetijsko-gospodinska šola v »Marijanišču« v Kranju sprejema na svoj šest-mesečni gospodinski tečaj, ki traja od 15. oktobra do 15. aprila, zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki se žele priučiti vseh v gospodinstvu spadajočih del. Teoretični in praktični pouk vodijo šolske sestre iz Maribora v zvezi s strokovnimi učitelji. Obisk tega prepotrebneega in koristnega tečaja priporočamo toplo vsemu našemu žensstvu.

Staršem dijakini. Veliko je število staršev iz bližnje in daljne okolič, ki svoja dekleta štirajro v Kranju. Nekatera imajo stanovanja tu, veliko število se jih vozi z vlakom, kar zlasti za dekleta ni priporočljivo. Zavod »Marijanišču« sprejema na stanovanje med šolskim letom večje število učenk iz osnovne šole ali pa iz gimnazije proti plačilu nizke oskrbnine. Vsa podrobna pojasnila daje vodstvo zavoda radevolje.

V znamenju napredka kranjske industrije. »Semperite« tovarna gumijevih izdelkov v Kranju je te dni dobila nov ogromen parni kotel, ki tehta 17.500 kg, je 9,20 m dolg in ima 80 kub. metrov kurilne ploskve. Seveda je prevoz kotla s postaje do tovarne povzročil precej truda. Deloma v nočnih, deloma v jutranjih urah so delavci na valjarjih privlekli kotel v mesto. Po ravni cesti so vpregli štiri konje, v Jelenovem klancu pa osem. Veliko vlogo sta pri prevozu vršila dva škripta, ki sta silo konj povečala štirikratno. Prevoz kotla je prevzel znani prevoznik Franc Sirc iz Kranja, ki ima zadostno število konj. Ta nevsakdanji opravke je seveda imel dovolj gledalec in zlasti v četrtek zvečer, ko so kotel vlekli po Jelenovem klancu navzgor, je obilno število radovednežev na obeh straneh ceste vtrajalo od 9 do 12 ponoči. V slučaju povečave obrata bo tovarna »Semperite« vrste svojih izdelkov znatno razširila in zaposlila večje število novih delavcev.

Dnevna kronika

Auto v plamenih

Zužemberk, 24. avg.

V nedeljo v mraku okoli sedmih zvečer se je vozil s postaje Stična proti svojemu domu v Znojle posestnik in lesni trgovec g. Zaje Josip s še drugim potnikom. Na novi cesti med Muljavo in mlinom g. Zupanca, približno še 20 minut pred njegovim domom, se mu je vžgal bencin in v mahu je bil ves avto v plamenu, komaj sta se rešila oba potnika ognjenih zubljev, dočim avtomobilu na tej osamljeni poti ni bilo pomoči. Lastnik se je sicer takoj odpeljal na kolesu v prvo vas po pomoč. Ko so pa prišli nazaj, je bilo že prepozno. Poleg strahu trpi lastnik znatno škodo.

Domačija pogorela

St. Rupert v Sav. dol., 24. avg.

Komaj smo malo pozabili, ki je pred tednom gorelo v Topovljah, nas je večeraj popoldne nenadoma opozorilo zvonjenje iz vaškega zvonika na požar sredi vasi. Goreti je začelo pri posestniku M. Bratec p. d. Ropretovi in sicer v sušilnici za hmelj. Naenkrat je bilo v plamenu tudi gospodarsko poslopje in hiša; vsi trije objekti so bili namreč med seboj zvezani in sušilnica je bila v sredi. Zgorle je ves hmelj, seno, žito in več gospodarskega orodja. Motorna brizgalna iz Trnave je prišla takoj na pomoč in preprečila, da ognjeni zublji niso objeli tudi sosednjih poslopj, ki so bila oddaljena od ognja samo par metrov. Na tem mestu moramo pohvaliti neustrašeno požrtvovalnost gasilca Ivana Cizeja iz Trnave.

Zagorske novice

Zagorje, 24. avg.

Kakor po drugih krajih smo imeli tudi pri nas proslavo 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je nad vse lepo izpadla.

V sredo se poroči gospodična Ranzinger, učiteljica v Zagorju z gospodom Stanelom Ponikvarjem, učiteljem na Sv. Gori. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Prejšnji teden so v pijanosti napadli trije brezposelni delavci delovodjo tvrde »Obnova«, ki gradi tukaj vadiukt, in ga nekaj pretepli, češ, da se iz njih norčuje, ko jim delo obljublja, na delo jih pa ne sprejme...

V nedeljo je odigralo nogometno športno društvo »Zagorje« igra s SK »Dobrota« v Trbovljah. Rezultat 2:2.

Koledar

Sreda, 26. Zefirin I. papež; Bernard Ofister, spoznavalec.

Osebnosti

— **Poročila** sta se dne 23. t. m. na Trški gori pri Novem mestu advokat g. dr. Dionis Godina iz ugledne tržaške rodbine in gđ. Minka Sušnika, hčerka uglednega veletrgovca g. A. Sušnika v Ljubljani. — Cestilamo!

— **Poročila** sta se 24. t. m. na Brezjah gosp. Edo Pirca, poslovođa tvrde Fr. Slamič v Ljubljani in gđ. Anica Medved iz St. Lovrenca na Doljenjskem. Mlademu paru želimo obilo sreče!

— **Iz sodniške službe.** Po službeni potrebi so prestavljeni v nadomestovanje sodniki: Kokalj Josip iz Smarja pri Jelšah k okrož. sodišču v Celju, dr. Benedik Josip z Brda v Ljubljano in Sporn Tonček iz Cerklince v Ljubljano.

— **Službene vesti.** Premišljena sta k glavni carinarnici v Osljaku carinika Nikolije Dimitrije iz Maribora in Gnezda Janko iz Velike Kikinde; upokojen je carinik Pipuš Boris v Mariboru; sprejeta je bila ostavka Bonača Davida, carinskega posrednika v Kotoribi.

Ostale vesti

— **Na meščanski šoli** v Vojniku bo glavni in končni vpis učencev v I. do IV. razred v nedeljo in ponedeljek 30. in 31. t. m. od 8 do 12 v šoli. K vpisu morajo priti vsi dosejani, kakor tudi oni učenci, ki so se že prijavili meseca junija t. l. Popravni izpiti se vrše in končajo v soboto, 29. t. m. od 8 dalje. Redni pouk prične po šolski masi v četrtek 3. septembra ob 8. Učne knjige prejmejo učenca na posodo v šoli. Za oddajanje bo kakor doslej delovala v zimskih mesecih šolska kuhinja.

— **Na meščanski šoli** v Ptujju se vršijo popravni izpiti v času od 29. do 31. avgusta 1931 po določenem eporedu. — Vpisovanje se vrši od 29. VIII. do 2. IX. 1931 v ravnateljski pisarni. Popoln sprejema so isti, kakor v polnem roku. Otvorilna služba bo v sredo 2. septembra, redni pouk se pa začne v četrtek, dne 3. septembra.

— **Privatni in ponavljalni izpiti** se pričnu na deški in dekliški meščanski šoli v Trzinu v petek, dne 28. avgusta 1931 po razporedu, kakor je nabit na oglasni deski. Vpisovanje za vse razrede bo v nedeljo, dne 30. in v ponedeljek, dne 31. avgusta v ravnateljski pisarni, obkraj od 8 do 13. Dijaki za prvi razred naj pridejo v spremstvu staršev in naj prineso s seboj šolski izkaz, kratni list in potrdilo o cepljenju kozah. Pri vpisu plača vsak dijak brez izjeme po 20 Din za zdravstveni fond. Začetna služba boja je v sredo, dne 2. septembra, v četrtek, dne 3. septembra 1931 se prične redni pouk. Podporna zalogla pomaga revnim dijakom s knjigami, šolarska kuhinja pa jim nudi za skromen denar pravo dobro hrano. V kraju je dosti dijaških stanovanj in po zmerinah cenah. — **Uvodnikove fotografije.** V Monakovem je bila odkrivena s srebrno kolajno serija slik, katerih avtor je ljubljanski fotograf g. Cveto Svigelj. Kolajna iz masivnega srebra je umetniško delo znanega monakoveškega kiparja K. Roth-a.

— **Sprememba družinskega imena** je dovoljena Alojziju Struklju iz Ljubljane v Sabec tako zanj kakor tudi za soprogo Terezijo in mladoletne otroke; Jožefu Podpacu z Jesenic v Cimžar.

— **Potes.** Kranjska gora: Dne 23. t. m. zjutraj ob 4.50 smo čutili močan vertikalni potresni sunek, trajajoč 2 sekundi. Stene so se v sobi potresle, a okna niso zvenketala. Škode nobene.

— **Prepovedano** je uvažati in širiti v naši državi: »Lachendes Leben«, »Der Leib«, »Asa«, »Sama«, »Die Echo«, »Eheglück« in »Licht-Land«, ki izhajajo v Berlinu v nemškem jeziku, izdaja Rob. Laurer; dalje »Deutsche Arbeiter Zeitung« (Winipeg — Kanada) in »Geschichte der russischen Revolution« (izdal S. Fischer, Berlin, spisal Leo Trocki).

— **Železniške zatvornice** na Ježici. Nedavno smo čitali o hudi motoklistični nesreči, ki se je pripetila na Ježici pri prehodu kamniške železnice čez državno cesto in katere žrtev je postal Ivan Jošt iz Gotovelj pri Žalcu. Vsekakor se je treba trediti in je zelo nerazumljivo, da še do danes — kljub temu, da promet z raznimi vozili vedno bolj napreduje — ni tam narejenih zatvornic. Res, da je »kamničana« ena izmed počasnih »prikazni« in da ni na kamniški progi veliko železniškega pro-

meta, vendar se ne more negirati nujnost naprave zatvornic. To pa iz sledečih razlogov: Tam pelje čez železniško progo državna cesta, po kateri se vozi tudi mnogo inozemskih potnikov, ki grejo proti Dunaju in še naprej ter obratno; dalje ima cesta na obeh straneh prehoda čez žel. progo ovinek, tako da se zlasti s severne strani težko opazi proga in kar je morda še na njej. Zlasti pa bi bile zatvornice potrebne zato, ker se vlak ravno čez cesto ustavi. Če ima na Gorenjskem mladolane vsaka gozdna pot zatvornice ob prehodu čez železnico, bi bile tem bolj potrebne na Ježici. Saj ne bo treba nastavljanja novega uslužbenca, ker bo lahko delo odpiranja in zapiranja opravljal čuvaj na postajici. Upamo, da se bo ta naša prošnja na merodajnem mestu upoštevala.

— **Javna zahvala.** — Jugoslovansko-čehoslov. Liga in Slovensko planinsko društvo v Ljubljani se iskreno zahvalujeta vsem, ki so se udeležili proslave odkritja spominske plošče dr. Karlu Chodounskemu dne 15. avgusta 1931 na Ježerskem, zlasti pa poslaniku Čehoslovanske Republike v Beogradu, g. dr. Robertu Fliederu, ministru trgovine CSR, g. dr. Matoušku, generalu g. dr. Pečirki, podpredsedniku Hrvat. planinskega društva g. Boteju, zastopniku turist. kluba »Sijeme« g. Jovanoviću, predvsem pa predsedniku prestolice Beograda g. ing. Nešiću, občini in prebivalcem Ježerskega. Nadalje se pristočno zahvalujemo g. prof. Jože Plečniku za krasno zasnovo in g. Alojziju Vodniku, lastniku kamnoseškega podjetja v Ljubljani, za vzorno izvršitev mramornate spominske plošče. — Jugoslovansko-čehoslovanska Liga in Slovensko planinsko društvo v Ljubljani.

— **Za svoje pravice.** Gospodinj vseh večjih držav so se združile v močne zveze. Poleg drugega, na široko zasnovanega in vse sloje obsegačega dela prireja gospodinske organizacije tudi razstave, ki kažejo pot, kako priti s čim manjšimi žrtvami in gmojnimi napori do praktične gospodinske izvežbanosti in predočujejo vrsto novih pridobitev na gospodinskem in gospodarskem polju. Praga, Berlin, Dunaj so imeli že večkrat take podobne razstave. Tudi Zveza gospodinj v Ljubljani priredi na jesenskem velesojmu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra veliko razstavo »Novodobno gospodinstvo«. Z zastopnicami drugih ženskih društev pomnoženi odbor je že nekaj mesecev na delu, da čim dostojnejše izvede stavljenjo si nalogo. Zagotovil si je sodelovanje raznih uglednih veščakov: inženjerjev, arhitektov, zdravnikov, trgovcev, obrtnikov, gospodinskih šol i. dr. Delo je v polnem teku in je pričakovati, da bo naša prva razstava »Novodobno gospodinstvo« ono zanimanje in vsestransko podporo, ki jo v polni meri zasluži.

— **Nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev** se vrši dne 30. avgusta t. l. na velesojmu v Ljubljani in to ves dan. Posebne komisije bodo ocenile vse igralce in izbrani najboljši igralci bodo ob 5. popoldne tekmovali še posebej med seboj za končno prvenstvo. Potek tekme bo gotovo zelo zanimiv. Harmonikarji so razdeljeni v tri skupine in za vsako skupino je določena posebna ocenjevalna komisija. Harmonika je naš narodni instrument, zato je tudi zanimanje za tekmo zelo veliko. Ljubitelji narodne glasbe so vljudo vabljani, da prisostvujejo tekam. Legitimacije, ki upravičujejo na polovico voznino v Ljubljano in nazaj, prodajajo po Din 30.— večji denarni zavodi, bilietarne Pušnika in blagajne vseh večjih postaj Dravske bangvine.

— **St. Rupert — ne St. Peter.** Včeraj smo na 7. strani pričeli dopis iz St. Ruperta, ki pa je po pomoti nosil naslov: St. Peter.

— **Tam daleč za morjem...** V treh slikah. — **Igra »Tam daleč za morjem...«** je namenjena moški mladini, ki se zbira v Marijanskih kongregacijah in v Marijinih vrtih ima blago požitvalne vneti v idealnih mladih srcih iskro požrtvovalne ljubezni do trepih, poganskih src. Torej mladina: uprizarjaj vsepovsodi, to originalno blažilo igro! Ni plemenito pozabiti na nesrečne! Privreditev je dovoljena brez posebnih obveznosti! Knjižnica stane po pošti 4 Din, in se dobi pri Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Metelkova ulica 1, kot tudi pri vseh drugih katoliških knjigarnah.

— **Srbohrvatska vladina** za srednje in njim sorodne šole. — Drugi letnik. Sestavljen iz Mirko Rupel s sodelovanjem Ivana Lesice. V Ljubljani 1931. Založila jugoslovanska knjigarna. — Pravkar je izšel dolgo pričakovani drugi letnik Ruplove Srbohrvatske vladine, katere prvi letnik je dosegel pri poučevanju srbohrvatskega jezika na naših šolah najodličnejši uspeh. Malo katera učna knjiga uživa tako vsestranske simpatije radi svoje izvršne porabnosti za učitelja in učenca, kakor Ruplova Srbohrvatsčina. Da je tudi drugi del te knjige, ki je pravkar izšel, enako vreden prvemu, dokazuje dejstvo, da je ministrstvo prosvete odobrilo to delo kot učno knjigo z odlokom S. n. br. 18.534 z dne 14. junija 1931 na podlagi sijajnih recenzij ministrskih cenzorjev, ki so bili enodušno mnenja, da knjiga popolnoma odgovarja svojemu namenu, ne da bi jo bilo treba popravljati ali v čemer koli spremenjati pred izdajo v tisk. Jugoslovanska knjigarna je poskrbela, da bo za novo šolsko leto dovolj iztisov te knjige na zalogi, tako, da bo mogla zadostiti še tako velikemu številu naročil. Zlasti opozarjamo na to, da je knjiga prirejena tudi za meščanske šole. — Vezani knjigi je določena cena 42 Din.

— **Deset mašnih pesmi** za mešani zbor deloma z orglami zložil St. Premrl, založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 24 Din. Te mašne pesmi, po katerih se je vedno povpraševalo, so izšle sedaj z ev tretjem natisu, dokaz torej, kako so se našim cerkvenim zborom prišle. So pa tudi v resnici vredne najboljšega priporočila. Odlikujejo se po izvorni koncepciji, tako po slogu kakor melodiji. Zbore opozarjamo, da število naklade teh napevov ni veliko, zato naj se jih pravočasno nabavi. Pesmi najtopleje priporočamo.

— **Nosečim ženam in mladim materam** priporočamo naravnega »Franz-Josef«-grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v preminogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **OBLEKE barva in plisira JOS. REICH.**

Za trajno Vam obdrži spomin na dopust

le dobra fotografija, posneta na

Lumierov film.

Drogerija GREGORIČ. Ljubljana - Prešernova 5.

Šahovski turnir na Bledu

Bled, 25. avgusta.

Torej naše krasno letovišče na Bledu nudi svetu v letošnji sezoni nekaj, kar še ni bilo v Jugoslaviji in čemur moremo iz vse šahovske zgodovine primarjati le malo takih prireditev. Na Bledu se sicer šah prav malo kultivira, pa letos vseno ves svet, ne samo šahovski, z zanimanjem zasleduje, kako šahirajo na Bledu. Tega so krivi štirinajster najboljši šahovski mojstri, ki so prišli na Bled, da tukaj pokažejo na šahovski deski, kaj znajo in morejo. V nedeljo se je začel s prvimi kolom veliki boj. Zanimivo je bilo gledati, kako so prihajali v nedeljo dopoldne mojstri v popolni bojni opremi na bojišče. Ni sicer vsak opazil njihovega orožja, toda kdor je bolj pozorno gledal, je mogel opaziti, da jim sije iz obraza sigurnost, samozavest in volja in če je pozneje opazoval tudi borbo, je lahko spoznal, da je njihovo orožje tudi veliko znanje in nenavadno sposobnost mišljenja. Poštena borba mora vsakega zanimati, saj se mora vsak človek tudi sam boriti celo življenje, borba je sploh bistven element življenja. Šahovska borba ni sicer bistveno življenjska borba, toda ima z njo toliko sličnosti, da je izredno privlačna. Zato ni čudno, da so prihajali že v prvem kolu z Bleda in drugih krajev mnogoštevilni gledalci, da prisostvujejo tej, v šahovski igri izredno fino izraženi borbi. Jasno je, da ne morejo vsi, ki so za šah oz. za borbo sploh zanimajo, na Bled, toda to še ni nobena posebno velika nesreča. Saj imamo radio in tisk. Radio in tisk imata izvršiti težko nalogo. Poročati morata ljudem, kaj se na Bledu godi, v svetu se za to zanimajo. Pri tem se pa nekako neopazno dela reklama za Bled, ljudje hočejo vedeti, kje in kakšen je kraj, kjer se nahaja objekt njihovega zanimanja. Moramo reči, da je tisk na Bledu dobro zastopan. Zastopani so poleg domačih listov prav dobro tudi inozemski časopisi, naj omenim le nekaj profesionalnih poročevalcev iz šahovskih turnirjev, kot so Pitehak za Čehoslovansko, Kramer za Nemčijo in Bavarec dr. Seitz, ki je znan tudi kot dober šahovski mojster in ki poroča za Ameriko. — Borba je bila takoj v prvem kolu izredno ostra in napeta, tako da je prišla publika na svoj račun. Najlepši partiji sta odigrala Aljehin in Pirc. Tudi dr. Vidmar je igral prav velemojstersko ter je v partiji z Bogoljubovim pokazal, kako veliko zmo-

re. Izmed ostalih mojstrov je igral lepo in živahno posebno Flohr. Astaloš ni znal izkoristiti svojih šans za zmago proti Kashdanu. Partija Kostić-Spielmann ni nudila nič posebnega, v partiji dr. Tartakower-Maroczy pa je veliki virtuozi v obrambi Maroczy iz težke pozicije izvelkel remis. Senzacija 1. kola je bila zmaga Pirea nad Njemčevićem. Pirc je premagal Njemčevića z njegovim lastnim orožjem. Partija je zelo dobra in je Njemčević izjavil, da jo bo vzel v novo izdajo svoje znamenite knjige »Mein System«.

Njemčević: Pirc.

Ker je igra med tema mojstroma vzbudila izredno pozornost, jo prinašamo v naslednjem glasilu.

Njemčevićev sistem.

1. Sf3, Sf6 2. e4, e6 3. b3 (Njemčević igra svoj sistem, ki pa se v tej partiji ni posebno izkazal) 3. ... d5 (Spielmann je igral v istem kolu proti Kostiću ... g6, toda Pirčeva poteza je bolj-ša) 4. Lb2, e5 5. De2 Ld6 (Bolje kot Le7, ker gre tukaj za izvedbo poteze e5 in more tekač to točko kontrolirati) 6. Sc3, 0-0 7. e3, a6 (Važna poteza, ki vzame belemu možnost po izvedbi e6-e5 in menjavi e4×d5 e6×d5 postavi konja na b5) 8. d4 (Potrebno, da se prepreči e6-e5) 8. ... Sb 47 9. Le2 De7 10-0 Te8! (Izredno močna poteza. Pirc igra Njemčevićev strategin, on hoče točko e4 prekontrolirati) 11. Ta1-91 (Poteza e5 se ne da preprečiti in Njemčević hoče po izmenjavi kmeta d4 delovati na d liniji) 9. ... de 12. Le4 (Nekoliko boljše bi bilo be) 12. ... b5 13. Ld3, Lb7 14. Se4? (To je napaka in črni dobi močen napad, ki ga beli ne more zadržati) 14. ... Se4: 15. Le4:f5 16. Ld3 e5 (Pirc grozi z Lf3: razbiti kraljevo krilo) 17. e4 e4:18. Ld4: (Izsiljeno, ker bi na S4: sledilo fe4:, Le4:Lb2: + ter Dh4 in in dobi kmeta) 18. ... e5 19. Lb2, Se5 20. Sd2 (edina poteza) 20. Ta d8! (Grozi Sd3, Dd3, Lb4 in dobi kmeta e4) 21. e5, e4 22. f6 (Beli hoče vzeti črni dami diagonalo e7-h4) 22. ... gf 23. Le2, Sd3 24. Ld3: (Sicer pride konj na 4) 24. ... ed3: 25. Db1, Dg7 26. g3 (edino), Dgb 27. Ld4 (Beli je izgubljen in skuša se s tekačem zapreti na e3 e linijo, toda Pirc ga elegantno raztrga) 27. ... Te2 28. Lb6 Lg 3: in beli se uda, ker ne more kriti mata.

Maribor

□ **Peroka.** V ponedeljek se je poročil pri Sv. Lovrencu na Pohorju učitelj ter neumorni prosvetni delavec Jože Petrun z gđno, Stefko Skerbinjekovo iz ugledne Skerbinjek-Maroltove rodbine. Novoročenec je z vnuemo deloval svojčas v mariborskih katoliških in tudi drugih prosvetnih organizacijah. Novoročenka pa je duša delovanja sv. lovrenške dekliske zveze, tamošnjega agilnega Ljudskega odra ter župniškega cerkvenega zbora. Pred izvršitvijo poročnega obreda, je imel sv. lovrenški župnik Janez Oblak novoročencema krasen govor. Priča za nevesto je bil ugledni veleposelnik Ivan Kasjak, za ženina pa urednik »Slovenec« dr. Fran Vajncev. V smislu lepih pohorskih poročnih tradicij, sta fingirali kot družici gđ. Zora Skerbinjekova, kot drug pa trgovcev sin Herbert Jäger. Novoročencema želimo obilo božjega blagoslova.

□ **V smrt je šla soproga** železničarja Jožefa Knuplež. Našli so jo obešeno v njenem stanovanju. Vzrok samomora še ni znan.

□ **Ptičji prijatelji** so vdrl v kokošnjak mizarja dr. železnice Alojzija Gulčiča v Malgajevi ulici št. 7. Odnesli so mu tri kokoši štajerske pasme.

□ **Mlad je začel** 17letni pleskarski pomočnik Friderik je pleskal trgovske prostore v neki trgovini na Koroški cesti. Ko je bil nekaj časa sam v prostoru, je izrabil priliko ter si prisvojil raznega manufakturnega blaga v vredosti 4906 dinarjev. Blago je skril v delavnici svojega mojstra, vendar ga je ostro policijsko oko kmalu izsledilo. Friderika so aretirali.

□ **Negoda otroka.** V Studencih se je težko ponesrečil v stanovanju 4letni sinček delavca, Črne Ivan. Otrok je tako nesrečno padel, da je zadobil težke notranje poškodbe ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

□ **Višji mestni zdravnik** g. dr. Alfonz Wankmüller se je vrnil z dopusta ter zopet redno ordinira.

□ **S hruske padel.** V bolnišnici so pripeljali včeraj iz Zikore 19letnega posestniškega sina Franca Kos. Padel je s hrusko ter se težko poškodoval.

□ **Smrtina kosa.** V bolnišnici je snoči umrl 68letni nadmlinar g. Amon Avgust. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 4 popoldne iz mrtvašnice na magdalenski pokopališče.

□ **Nevaren konj.** V Studencih je brenil vpo-kojenega železniškega kovača Jakoba Beleskovič-a konj, kateremu se je nepredvidno približal, s tako silo, da je mož obeležal brez zavesti ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

□ **25 letnica župnikovanja** g. Antona Lajnsi-ča. V Sv. Martinu pri Vurbergu je praznoval dne 11. avgusta čisto tiho in skromno 25 letnico župnikovanja v eni in isti fari tamošnji č. g. župnik Anton Lajnsič.

□ **Celo pojedino** so si privoščili v noči od 20. na 21. t. m. doslej neznani svedrovc, ki so vlomili v prodajno barako Ivana Terneka v Kam-nici pri Mariborskem otoku. Kar na licu mesta so izpili 20 steklenic piva ter si privoščili razne druge dobrote. Lastnik pravi obično škodo.

□ **Vpisovanje učencev** v II. deklisko mešč. šolo v Mariboru za leto 1931-32 bo dne 31. avgusta in 1. septembra od 8. do 12. ure. Popravni izpiti se bodo vršili dne 29. in 31. avgusta od 8 dalje.

□ **Izredna ljubezen staršev** do sina. V Do-liču, župnija Sv. Urban pri Ptujju je zadela huda brzojavka iz Sabca Hauptmannovo družino in jej oznanila, da je njen sin Lojze utonil kot vojak. Starši so pustili te dni vrliga fanta, ki je bil do-ločen po odsluženju vojaškega roka za gospodar-ja na domu, iz Sabca prepeljati na domače pokopališče k Sv. Urbanu. Pogreb dobrega fanta, ki je bil delaven član prosvetnega društva in večkrat igral na odru, je bil obiskan od cele fare. Ob odprtem grobu sta mu govorila v slovo g. župnik in učitelj.

□ **Huda nadloga** za posestnike ob severni meji. Posestniki ob državni cesti Maribor-Koroško in sploh ob celi severni meji se upravičeno pritožujejo, ker morajo v sedanjih hudih časih tolikanj trpeti radi nadležnih brezposelnikov. Dan na dan se oglašča 6 do 8 brezposelnih, ki be-račijo za hrano in prenočišče. Ljudje bi se vse prenesli in utrpeli stroške, ako bi šlo za domače reževe in našo državljanke, pa poteka na duri ob cesti vsak večer 3 do 5 Nemcev iz Nemčije. Pro-sijo hrane in prenočišča, obnašajo se oholo, za-hajavajo na Jugoslavijo in jim je bog le Rusija!

Ubogih obmejnih posestnikov na samem ne upa teh sitnežev odpoditi od hiše, ker mu sicer še zane-sejo rdečega petelina na streho. Oblast se bo mora-la poboriti, da se ne bodo sprehajale ob naši meji cele procesije brezposelnih tujevc.

Ljutomer

Regulacija Ščavnice postaja resna zadeva. V kratkem se bo ustanovila med prizadetimi prebival-stvom vodna zadruža, banska uprava je sedaj od-redila prireditev prejšnjih načrtov na sedanje raz-mere, inženjerji že par tednov preiskujejo teren in merijo. Prvi načrt za regulacijo Ščavnice so bili izgotovljeni že l. 1902. Med svetovno vojno se je z delom že celo pričelo, a kakor je razvidno iz nekega akta iz l. 1918, ki se je našel v občinski pisarni, je delovni gradbeni urad v Gradcu takrat vrševal dela začasnou ustavil, ker ni imel na razpolago dovolj strokovnih delovnih sil. Od takrat pa do danes je delo počivalo in Ščavnica je razdirala naprej.

Protituberkulozna liga bi preteklo soboto zve-čer morala imeti ustanovni občni zbor, ki se pa ni vršil, ker ni bilo navzočih dovolj članov, kakor to zahtevajo pravila. Zato se je občni zbor pre-ložil na prve dni novembra, ko bodo ljudje imeli več časa. Do takrat se bodo nabirali člani. Sicer pa zanimanje za to ustanovo raste med prebival-stvom.

Je to nogomet?

Marsikaj so lahko pridobili naši igralci nogo-meta v ravnokar končanem zanimivem liginem tekmoivanju. Toda zanimivost tekmoivanja je pa-dala od tekme do tekme in v zadnjih dveh tek-mah že o nogometu ne more biti govora. Lahko rečemo, ravno v pravem trenutku je končalo, kajti drugače bi nekateri igralci podivjali. Pred zadnjo tekmo med Primorjem in Ilirijo smo izra-zili željo, da bi bila ta zadnja liga tekma propa-ganda za prihodnje leto in da ne smemo dopu-stiti, da bi gledalcem, ki so se tako živo zani-mali za ta nov način tekmoivanja, ne ostalo to tekmoivanje in lepem spominu. Toda ravno ti dve zadnji tekmi sta bili vse preje kakor pa propa-gandni.

Zakaj? Razpasa se je grda razvada, da se igralci, ako ne gre tako, kakor bi želeli, poslu-žujejo preostre igre. Naravno, da si z ostro igro ne koristijo, niti ne morejo doseči zmage, na-sprotno, take igre končajo ponavadi z izgredi. Tako je bilo tudi v teh zadnjih tekmah. Tako po tekmi z Gradjanskim, kakor tudi po tekmi z Ilir-ijo so bili na igrišču Primorje izgredi občinstva, katere je razgrela ostra igra igralcev. Posledica: Vse preje, kakor pa propaganda za sport.

Zatorej zahtevamo tako od vodstev klubov, kakor tudi od višjih nogometnih forumov, da od-stranijo take elemente iz svojih vrst. Sport naj ostane sport, ne pa sredstvo, da razni suroveži kažejo svoje pravo lice ravno pri sportnih tek-mah. Gledalci, ki plačajo, hočejo videti tudi res nogomet, ne pa opletanje po nogah in poizku-se poskodovati svoje sportne nasprotnike. Dolžnost klubov je, da svoje igralce vzgajajo tudi moralno ne pa samo v umetnosti igranja. Le tako bomo dosegli, kar vsi želimo: napredek slovenskega sporta!

Razne sportne vesti

Iz zagrebških listov posnemamo vest, da bo najbrže uspelo pridobiti reprezentanco Madrida za enkratni nastop v Zagrebu. Sicer so Španci precej dragi, toda ker je nastop Špancev res sen-zacija, se zagrebški sportniki ne bodo ustrašili velikih zahtev in bodo skušali na vsak način do-seči, da pride moštvo slavneje Zamore v Zagreb.

Ilirija se pogaja s Ferencvarošom za enkratni nastop v Ljubljani. Ako uspejo pogajanja, bo na-stop Ferencvaroša gotovo velika senzacija za naše sportnike.

V Dubrovniku je gostovala B. reprezentanca madjarskih plavalcev. Tekmovali so v plavalnih disciplinah in niso dosegli nobenega prvega me-sta. V waterpolo-tekmi so pa podlegli gostje v razmerju 5 : 1. Tako, da nastop Madjarov ni iz-polnil tega, kar so v Dubrovniku pričakovali.

SK. Ilirija: Seja odbora za postavitev smu-čarskega doma se vrši v petek 28. t. m. v »Pre-šernovi sobi« restavracije »Novi svet« ob 20 zve-čer. Vsi posebne važnosti osem nološtevilno udeležbo. — Tajnik.

Med gobavci

**Junaški prijatelji gobavcev — Moderni leprozoriji
Žrtev 20 letne Japonke**

Sid, junak španskih narodnih pesmi, groza nevernikov, je nekoč srečal na cesti v Andaluziji gobavega. Zavrženec je po predpisih vihtel zvonec, da bi se mu ljudje lahko umaknili. Sid, ki je hotel premagati tudi ta strah, je gobavcu stegnil orokavičeno roko. Nesrečnežu je obraz tako zasijal od velike hvaležnosti, da je Sid takoj slekel rokavico in mu ponudil še golo roko. Ta pogum je na ljudstvo naredil več vtisa kakor vse zmag nad muslimani, in od tedaj je dobil Sid

razjedala njih telo, za več ur so postali iz smrti zapisanih žrtev pravi ljudje. Nikoli poprej niso bili deležni slične velike sreče, ki jim jo je ustvarila misijonarjeva goreča ljubezen.

Nekega jutra je obiskal vodjo leprozorija prileten Japonec v spremstvu bogato oblečenega in lepega mladega dekleta. To je bila njegova nečakinja, katoličanka iz ugledne hiše, ki je dovršila evropske šole in izvrstno obvladala angleščino. Japonec se je

Rešenci »Peseiden«, angleškega podmornika, ki je ponesrečil v kitajskih vodah. Mostvo so na Angleškem slovesno sprejeli in proslavili posebno mato Patricia Willis, (desno), ki je rešil šest svojih tovarišev gotove smrti.

priimek »prijatelj gobavcev«.

V našem času se zdi skoraj neverjetno, da se redno prijavlja po več kandidatov, čim postane prosta podobna naporna služba. Pred kratkim je umrl 71 let star p. Peyriné, vodja državnega zavoda za gobavce na otoku Madagaskarju. Prebil je tekom 10 let vsak mesec po en teden v naselbini gobavcev, kjer je ob nedeljah maševal. Vodstvo mu je le težko določilo naslednika: prijavilo se je toliko gorečih misijonarjev, da se je bilo zaumeriti posameznim izmed njih pri volitvi!

Na Japonskem imajo jako dosti, vsekakor nad 100.000 gobavih. Največji leprozorij se nahaja 2 km od mesta Gotembe ob vznožju hriba Fužija. Vodil ga je 13 let p. de Llesé, kakor križar velik močan mož, potomec stare francoske rodbine; poprej veleposestnik. Umrl je lanskega novembra in v pričakovanju napovedane smrti spisal zadnje pismo prednici samostana Marijinih Clonskih sester v Tokiju, da bi se ji zahvalil za njeno stalno ljubezen do gobavcev. — Moj zadnji nasvet — je zapisal — je kratek: bodite vedno dobre volje, naj pride kar hoče. Vedno mi je bilo hudo videti tudi najmanjše znake malodušnosti in obupa, ker pomenijo žalitev Stvarnika.

Ta misijonar, ki je bival sredi gnijočih živih mrličev, je bil vedno vever po miru, in se je potrudil obvarovati dobro voljo tudi med svojimi gojenci. — »Leprozorij ne sme biti samo bolnišnica — je govoril —, če so priznali zdravniki, da niso več v stanju pomagati gobavcu. Ta, ki je neozdravljivo bolan, ni noben zločinec, in zato se potrudim, da ne bi postal leprozorij sličen ječi!« Vzorni voditelj je spremenil naselbino gobavcev v živahno, veselo, delavno zadruzo, naučil je nesrečneže vrtnarstva in poljskih del. Delo je bilo vedno samo prostovoljno. Delali so zgolj oni, ki so hoteli. Vsak izmed njih je bil neomejen lastnik svojega kosa vrta in počel je, kar je hotel, s pridelanim sadjem in zelenjavo.

globoko priklonil in zamolklo naznanil: »Čestiti gospod duhovnik! Moja nečakinja ne ve, zakaj sem jo pripeljal k vam. Šele zdaj bo to zvedela, ker ne bo nikoli več zapustila vaše hiše. Naj mi odpusti, da sem do zdaj prikrival mučno tajno, a zdaj bo kmalu polnoletna in s tem bo postala nevarna za človeštvo. Zaprta mora biti pri vas, kajti gobova je!! — Starec se je takoj poslovil in zapustil misijonarja. Ubogo dekle je v prvem trenutku obstalo kakor kip, nato pa se zgrudilo na tla in krčevito zaihtelo. P. Liezé je nesrečnico peljal v svojo celico in

Padec angleške delavske vlade: (od leve na desno) min. preds. Ramsay MacDonald, ki je sestavil tudi novo vlado; bivši zakladni minister Snowden; vodja konservativcev Stanley Baldwin, član nove vlade narodnega edinstva.

z njo dolgo govoril. Pomiril jo je v toliko, da je ostala v leprozoriju, a še dolgo se je bal, da ne bi izvršila samomora. Naposled se je nesrečnica res pomirila in počela skrbeti za sobolnike: vodila je šolo. Tako je minilo leto dni. P. Liezé je z začudenjem videl, da je Japonka še vedno zdrava. Poslal jo je v Tokio k znanemu strokovnjaku za gobe. Povrnila se je s potrdilom, da je popolnoma zdrava! Stric se je bil zmotil. Smatral je male blede lise na koži, navadno nedolžno slabokrvnost pigmentacijskih lasnic, za znamenje

hovito razjedenim obrazom. Kolonialni minister, ki je otvarjal razstavo, je vtaknil v gumbnico misijonarjevega oguljenega habita mal rdeč trak — red častne legije, kot izraz hvaležnosti republike najpožrtvovalnejšim kulturnim delavcem v njenih kolonijah.

Kakšen mož je Karolyi

Novi madjarski ministrski predsednik grof Gyula Karolyi je mož lastnega kova. Strog je nasproti samemu sebi, nasprotnik vsakega razkošja, molčljiv ter samsvoj, in se ni nikoli silil v ospredje. Ob začetku vojne je bil star že blizu petdeset let, a je šel

Nosilska kolona nemške himalajske ekspedicije (1930.) pred Kanhencengo. Te dni je na Kanhencengi ponesrečil član nove nemške ekspedicije Schaller in en domačin nosilec, ker se jtna je odtrgala vrv.

prostovoljno v vojno, in to kot navaden vojak. Tako je služil nad leto dni in bil šele leta 1915. povišan v enoletnega prostovoljca kadeta. Ob prevratu je v Segedinu sestavil vlado proti Beli Kunu, a tedaj ni uspel. Ostal pa je poslej v politični službi svoje domovine kot pooblaščenec ali minister. Sedaj je star 60 let. Popolnoma je neodvisen od

nejo vsa mesta političnih državnih tajnikov, in pravijo, da bo še z drugimi ukrepi globoko posegel v državno upravo.

„Jimmy“, na Češkoslovaškem

New York ima tačas menda najbolj popularnega župana na svetu. James Walker je za vso Ameriko enostavno »Jimmy« — najelegantnejši in najdobrovolnejši Američan. Po svojem osebnem čaru se je povzpela od pouličnega pevca do županske stolice največjega mesta na svetu. Dostojanstvo pa ga niti

malo ni izpremenilo in mu nič ni bolj zoprnega kakor dostojanstvenost in ceremonielnost. Zato si je tudi na svojem sedanjem potu po Evropi izgovoril, da ga nikjer ne smejo sprejemati na slovesen, služben način. Te dni se je mudil na Češkoslovaškem in bil en dan gost praškega primatorja dr. Baxe. V Plznju je bil v »Prazdroju« in rekel, da je Plzenj s svojim izvrstnim pivom blagodat za vse človeštvo in da se upa s plzenskim pivom kmalu srečati tudi v New Yorku.

Strele v planinski koči

V noči od četrtega na petek je divjalo v gorah na štajersko-koroški meji strahovito neurje. Šel je sneg, vsipala se toča, lilo je in bliski so udarjali brez prestanka. V koči nemškega planinskega društva na Koralpi — 2000 m visoko — se je stiskalo nad 70 oseb. Nenadoma je dvakrat zaporedoma tresčilo v strelodod na koči, ki je pa bil pokvarjen in strele je skočila v notranje prostore. Kriki so naznanjali, da je zahtevala žrtve, dasi ne smrtnih. Stiri osebe je strela smrtonosno poškodovala, 17 lažje. Prvo pomoč je podal ponesrečenec navzoči graški zdravnik dr. Oton Pfeiffer.

Pustolovski doživljaj nemške letalke

Nemška letalka Marga v. Etzdorf, ki leti na Japonsko, je morala med Kurganom in Omskim pristati, ker ji je bil začel nagajati motor. Ko je iskala primerne prostora za pristanek, je opazila sredi pustinje pravilno

Finančne težave Anglije v karikaturi, ki jo je objavil znameniti karikaturist Struve v »Daily Expressu«. Tipkarica-davkoplačevalec de ministru: »Dve leti sem brez ugovora sprejemala vaš diktat, toda sedaj mora biti temu konec. Odpovedujem službo!«

zavrnil: »Zapomnite si, da bom, dokler bom mogel, vse sam plačal, in ne maram od vas ničesar.«

Ko je bil Karolyi prevzel notranje ministrstvo, mu je bila prva stvar, da je dal demontirati državni avtomobil svojega ministrstva. Redno prihaja v urad peš, če se pa že mora kam peljati, si najame taksi. Sedaj, ko je prevzel sestavo vlade, je takoj pristal na zahtevo opozicije, da se med drugim uki-

letališče in gladko pristala. Letališče na zemljevidih sploh ni zaznamovano. V bližini letališča se nahaja le revna kirgiška koč in iz nje je prihitela kirgiška družina. Kirgizi so se nasproti letalki obnašali prijazno in ji postregli z mlekom, a sporazumeti se z njo seveda niso mogli. Tudi pri popravilu motorja ji niso mogli pomagati. Na srečo napaka ni bila velika in jo je letalka sama popravila. Nato je odletela dalje proti vzhodu.

Hankov, plen ogromne povodnji.

Največ veselja je delalo gobavcem gledališče. Prirejali so na praznike predstave, za katere so bolniki sami pripravljali obleke, dekoracije in vloge. Predstave so bile jako priljubljene pri japonskih kmetih iz bližnjih vasi. Slednji se niso bali gobavih igralcev, in medicinska znanost potrjuje, da gobe niso nalezljive. A koliko Evropevc bi bilo kljub temu v stanju uživati slično gledališko prireditev? Sicer pa kažejo fotograf-ski posnetki tega gledališča popolnoma normalne, navidezno zdrave igralce, ki se smejejo in jočejo z vsem navdušenjem, ki so ga le zmogli. Igralci in tudi gledalci so pozabili za več ur na strahovito bolezen, ki je

gobavosti. — »Hvala usmiljenemu Stvarniku! — je rekel misijonar. — Zdaj lahko zapustite to žalostno hišo! Pojdite hitro domov v novo življenje!« — A dekle je milo prosilo, da bi smelo ostati v leprozoriju. — »Pomagati vam hočem kakor doslej, — je rekla — »ker je to zvišen posel, in ne morem drugače izraziti svoje hvaležnosti Bogu!« — P. Liezé je ni mogel pregovoriti, in deset let mu je zvesto pomagala, dokler ni prevzela vodstva drugega ženskega leprozorija.

V misijonskem oddelku pariške kolonialne razstave spominja na junaštvo prijateljev zavrženih voščenc kip umirajočega misijonarja v naravni velikosti. Umira s stra-

Zmanjšanje svetovne trgovine

Nemška revija Wirtschaft und Statistik pri-
naša v svoji zadnji številki zanimive podatke o
svetovni trgovini v prvem četrtletju tek. leta. Iz
nje je razvidno, da je znašal zunanjetrgovinski
promet 48 držav, ki zavzemajo približno 7 osem-
in-osem svetovne trgovine, v 1. četrtletju t. l. 39,8
milijarde mark v primeri s 47,9 milijardami za 4.
četrtletje 1930 in 56,8 milijardami mark za prvo
četrtletje prejšnjega leta. V primeri s prejšnjim
letom svetovna trgovina padla za skoro tretjino.
Tako velikega zmanjšanja svetovne trgovine do-
sledj statistika še ni zabeležila.

Izvrševanje analiz

Belgrad, 24. avgusta. AA. Te dni je stopil v
veljavo pravilnik in cenik za izvrševanje analiz
in drugih del za poljedelce v agro-kemičnih in podo-
loških odsekih kmetijskih vzornih in kulturnih
postaj.

Pravilnik je razdeljen na tri dele, in sicer na
dela, ki se bodo vršila v agro-kemičnem in podo-
loškem odseku, in splošni del. V objavo pravilnika
bo znatno olajšano delovanje postaj, ker jim
pravilnik daje pregled za vse vrste analiz in so dolo-
čene cene za te analize v vseh posameznostih. Vpo-
števanje so tudi tisti kmetje, ki sami obdelujejo zem-
ljo, in zadrage, na katerih račun se bodo vršile vse
analize v gori omenjenih postajah po znatno nižjih
cenah od onih cen, določenih za ostale interese.

Predmeti analiz so: umetna gnojila, sredstva
za pobijanje rastlinskih škodljivcev in bolezni, vo-
da za kmetijske svrhe, analize in proučevanje zem-
ljišč ter ocenjevanje zemljišč vobče.

Ta pravilnik je posebno važen za poljedelstvo,
ker omogoča čim večje proučevanje zemljišč, da se
bo tako ugotovilo, česa nekaterim zemljiščem manj-
ka in katera kultura je za posamezna zemljišča naj-
ugodnejša. Proučevanje zemljišč bo našim poljedel-
cem omogočeno po nizki ceni, ki jo pravilnik pred-
videva, ker pa je to velike koristi predvsem za kme-
te same, je pričakovati, da bodo poljedelci pravilno
razumeli pomen tega proučevanja in korist, ki jih
bodo imeli, če se bodo ravnali po tem pravilniku.

Ankete o volni in konoplji. Ob priliki za-
grebskega sejma se vrši v Zagrebu v dvorani za
TOI anketa o volni in konoplji. Anketa se vrši
2. septembra ob 10 dopoldne pod predsedstvom
g. dr. Šurmina. Doslej sta najavljena dva refe-
rata: dr. Ulansky: Naše ovčarstvo in njegova
volna, ter g. Čedomir Joksimovič o temi: Naša
volna in naša tekstilna industrija.

Nov pravilnik o voznih olajšavah brezposel-
nih delavcev. Iz Belgrada poročajo, da je minister
za socialno politiko in narodno zdravje izdal v
sporazumu s prometnim ministrom pravilnik o
voznih olajšavah brezposelnih delavcev.

Sula v zetski banovini. Zaradi izvanredne
suše v zetski banovini, ki je uničila večino pri-
delkov, je ban dr. Uroš Krulj sklical za 4. decem-
ber izredno zasedanje banskega sveta z dnevnim
redom: Vprašanje prehrane ljudstva in živine za-
radi dolgotrajne suše.

Davek na dolarske papirje. Ker nekatere fi-
nančne direktorije pri odmerjanju davka ne prizna-
jo za odbitne postavke obresti 8% dolarskega in
7% dolarskega posojila iz 1927. oz. 1922. stoječ
na statističnu, da obveznice teh posojil niso državni
papirji, je davčni oddelek fin. ministrstva odredil,
da se v smislu odredb čl. 83. točke 4 Zakona o
odbišanju davčne osnove odbije dohodki od ob-
resti, ki so proste rentnega davka, izvršeni edino
obresti, omenjene v čl. 82. točka 4. Obresti teh
posojil so proste po prejšnjih specialnih zakonih
plačila davkov, torej ne plačajo rentnega davka
in posledno ne družbenega davka.

Za ustanovitve mlekarke zadrage v Slovenj-
gradu. V nedeljo dne 23. t. m. se je v Zadrugu
domu v Slovenjgradu vršil sestanek za ustanovitev
mlekarke zadrage. Sestanek so se udeležili blizu
60 oseb, okr. podnačelnik Elletz, načelnik okr.
kmetijskega odbora ing. Vrhnjak, načelnik živino-
rejske zadrage g. Lobe, okr. kmet. referent Wernig
in g. Benko, tajnik Centralnega mlekarkega dru-
štva iz Ljubljane. Sestanek je otvoril g. Lobe ter
predal besedo okr. kmet. referentu Wernigu, ki je
govoril o pripravah za ustanovitev zadrage in mož-
nosti iste. Tajnik Centralnega mlekarkega društva
g. Benko je pa govoril o zelo veliki važnosti mle-
karke zadrage iz tujsko-prometnega ozira in lo-
kalnega ozira, o poslovanju take zadrage in o na-
činu dobavljanja mleka in spravljanja istega v pro-
met ter predelovanju. Po enournem stvarnem po-
ročilu govorilca je bil izvoljen 16 članski priprav-
ljalni odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno
za ustanovitev zadrage in nabirati člane, da bi za-
draga v teku meseca septembra že sklicala usta-

V primeri s prvim četrtletjem 1930 je sve-
tovna trgovina padla po vrednosti za 29,9. po ko-
ličini pa za 15,6%. Istočasno so cene na svetov-
nih trgih padle za 16,9%. Po dosedaj objavljenih
podatkih važnih držav je svetovna trgovina v
drugem četrtletju t. l. še nadalje nazadovala. Opa-
ža pa se, da je začela zunanja trgovina evrop-
skih držav hitreje padati kot prej trgovina preko-
morskih držav. Največje nazadovanje izkazuje An-
glija s 37% v izvozu. V uvozu je pa najbolj bila
prizadeta Avstralija, kjer je uvoz padel za celih
61%, v Egiptu pa za 57%.

novni občni zbor, v začetku oktobra pa začela po-
slovati. Z zadrugo bi spadali okoliški: Slovenjgra-
dec, Stari trg, Vrha, Sele, Podgorje, Smilavci, Sma-
trno, Golavabuka, Dože, St. Vid nad Vald., St. Ilj
pod Turj., Misljine, Pameče, Legen in St. Janž. Iz
tega sledi, da so dani vsi pogoji za ustanovitev in
uspešno delovanje zadrage, manjka le še izvežba-
na strokovnega mlekarja, ki bi vodil tehnično
delo zadrage. Takega strokovnjaka pa bo prisr-
bilo Centralno mlekarško društvo v Ljubljani. Na-
loga pripravljalnega odbora je tudi, da do ustanov-
ne obnege zborna zbere skupaj gradivo, koliko
članov bo štela zadruga, od koliko krav in koliko
mleka bi zadruga prejela laško na en dan.

Zedinjene države prodajajo pšenico. Z Brazi-
lijo je ameriška vlada sklenila pogodbo, po kateri
bo zamenjala brazilska vlada 1.050.000 vreč kave
po 60 kg za 25 milijonov bušljev pšenice (bušel ima
27 kg). To je prvi praktičen korak k zmanjšanju
velikih zalog sirovin, ki tako pritiskajo na trgu si-
rovin na cene, da padajo v nedogled. Nadalje je
uspešno prodati Zedinjenim državam na Kitajsko,
ki potrebuje velike množine žita sedaj za prehra-
no krajev, ki so trpeli zaradi velikanskih poplav,
katerim ni para v zgodovini.

Borza

Dne 26. avgusta 1981.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tedaj ve-
činoma bili slabši. Promet je bil neznamenit.

Ljubljana. Amsterdam 2283.87—2290.71, Bru-
selj 789.95—792.29, Curih 1102.95—1106.25, Dunaj
795.76—798.16, London 275.13—276.95, Newyork
5632.62—5669.62, Pariz 221.99—222.65, Praga 167.64
—168.14, Trst 296.13—297.08.

Zagreb. Amsterdam 2283.87—2290.71, Dunaj
795.76—798.16, Bruselj 789.95—792.29, London
275.13—276.95, Milan 296.13—297.08, Newyork ka-
bel 5663.62—5669.62, ček 5652.62—5669.62, Pariz
221.99—222.65, Praga 167.64—168.14, Curih 1102.95
—1106.25. — Skupni promet brez kompenzacij 3.7
milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2283.87—2290.71, Bruselj
789.95—792.29, Dunaj 795.76—798.16, London 275.13
—276.95, Newyork 5652.62—5669.62, Pariz 221.99—
222.65, Praga 167.64—168.14, Trst 296.13—297.08,
Bukarešta 1102.95—1106.25.

Curih. Belgrad 9.0278, Pariz 20.1275, London
24.945, Newyork 513.50, Bruselj 71.65, Milan 26.85,
Madrid 45.50, Amsterdam 207.12, Dunaj 72.17,
Stockholm 137.35, Oslo 137.23, Kopenhagen 137.20,
Sofija 3.7225, Praga 15.21, Varšava 57.50, Budim-
pešta 90.0225, Atene 6.65, Carigrad 2.4325, Buka-
rešta 3.0325, Helsingfors 12.92.

Vrednostni papirji

Tendenca za vojno škodo je bila danes neiz-
premenjena. Terminski so bili nekoliko čvrstjeji.
Prometa je bilo malo. Tudi drugi državni papirji
so ostali v glavnem neizpremenjeni. Bančni pa-
pirji izkazujejo samo zaključke v delnicah Jugo-
banke po neizpremenjenem tečaju in v delnicah
Zemaljske banke, ki je popustila od 114 na 113.
Industrijski papirji so brez zanimanja in niso za-
baležili nobenih zaključkov.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 80 bl., 7% Bler. pos.
70 bl., Celjska 150 den., Lj. kred. 120 den., Prašte-
dion 950 den., Kred. zavod 195 den., Vevče 120
den., Slavnja 145 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 70—71.50,
agrarni 45 bl., vojna škoda ar. 334—336, kasa 334
—336 (334), 7. 334.338, 12. 343—346 (344), 8%
Bler. pos. ar. 78.50—79.50 (79), kasa 78 den., 7%
Bler. pos. 69.75—70 (69.70), 6% begl. obv. 56—57
(57). Bančne delnice: Ravn gora 65 den., Hrvatska
50 den., Polje 35.50—35.55, Kredita 121—126, Union
150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120 d.,
Medjunarodna 68 den., Narodna 5450 den., Obrtna
36 den., Praštedion 957.50—965, Srbska 194 bl.,
Zemaljska 113.50—114 (114, 113). Industrijske del-
nice: Nar. šum. 25 den., Gutmann 115 den., Slavo-
nija 200 den., Danica 65 den., Drava 212—220, Se-
čerana Osjek 216—218, Osj. ljev. 210 den., Brod-
vag. 50 bl., Vevče 120 den., Isis 41 bl., Ragusa

300—380, Jad. plov. 480 bl., Trboveljska 235—230.
Belgrad. Narodna banka 5350 bl., 7% inv. pos.
75 bl., agrarni 48 bl., vojna škoda 331.50—332 (300
kom.), dec. 342—345 (100 kom.), 6% begl. obv. 56.
56.50—58, 7% Bler. pos. 70—78.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. Lon-
don: 7% Bler. pos. 66—67, Newyork: 8% Bler. pos.
73.50—75, 7% Bler. pos. 66—67.50, 7% pos. Drž.
hip. banke 62—65.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 89.50, Wiener
Bankverein 14, Escomptes. 149, Zivno 771.0, Aus-
siger Chemische 97.65, Mundus 70, Alpine 12.20,
Trboveljska 27.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. okrogla 110—110. Vse
ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena.
Promet: 5 vagonov pšenice, 9 vagonov koruze, 4½
vagona moka, 2 vagona fižola, 1 vagon otrobov.

Sombor. Pšenica sr., slav. 79 kg 160—162.50,
rž bač. 130—135, ječmen bač. sr. 63/64 kg 115—
120, koruza bač. 91—93. Tendence neizpremenjena.
Promet: skupno 19 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet tih. Pše-
nica dec. 10.61—10.65, marec 11.75—11.95, zaklj.
11.75—11.78, rž dec. 11—11.05, zaklj. 10.85—10.87,
marec 11.90—12.15, zaklj. 11.90—11.92, koruza maj
13.10—13.22, zaklj. 13.10—13.11.

Živina

Mariborski živalski sejem 25. avgusta. Pri-
gnanih je bilo 14 konj, 11 bikov, 279 volov, 354
krav in 8 telet, skupno 666 kom. živine. Debeli
voli kg 4.25—6.50 Din, poldebili 3.75—4, plemen-
ski 3—3.50, bilci za klanje 4.25—4.50, klavne krave
4—4.75, plemenske krave 3—3.50, mlada živina
4.50—5, teleta 6—7. Prodanih je bilo 390 kom. Od
teh za izvoz v Italijo 59. Mesne cene: volovski me-
so I. 14—16, II. 10—12, meso od bikov, krav in te-
let 6—8 Din, telečje meso I. 18—25, II. 8—12. Sve-
že svinjsko meso 12—24 Din.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Ed.
Saborski & Co., Dunaj.) Na trg je bilo pripeljanih
11.526 prašutarjev in 4595 speharjev, iz Jugoslavije
obojnih 3757. Cene: speharji najboljši 1.52, I. 1.48
—1.50, II. 1.45—1.47, kmečki 1.45—1.50, prašutarji
1.40—1.90, najboljši 2. Tendence: speharji so se
slabo držali, prašutarji pa so se pocenili za 10—15
grošev.

Hmelj

Nürnberg, 25. avg. tg. Na trg je bilo danes
pripeljanih 40 bal nove žetve letnanskega hmelja,
ki je bil kupljen po 60—63 mark. Povpraševanje
po letnanskem zgodnjem hmelju je trajalo še dalje.
Razpoloženje je bilo še mirno.

Jesenice

Smrtna kosa. Po kratkem bolehanju je umrl
občinski sluga mestne občine jeseniške, L. Dež-
man. Ko je pred mnogimi leti stopil v pokoj,
je vstopil v službo občinskega sluga, kateri po-
sel je vršil skoraj do svoje smrti. Med vojno, ko
so bile vse mladje moči pozvane v vojno, je vršil
celo službo občinskega redarja. Dasiravno v ci-
vilni obleki, so imeli pijančki in krokarji respekt
pred njegovo napovedjo policijske ure. — Mir
in pokoj njegovi duši, preostali nam še sožalje.

Nedavno tega je »Slovenec« poročal, da se
na Jesenjah gradi novo, veličansko poslopje ca-
zinarnice. Dela so v polnem teku in na stavbišče
vse mrgoli. Pri izkopavanju temeljev so našli
večje število okostnjakov, ki so bili deloma že
prav dobro ohranjeni. Ker so bili vsi naravnani
drug poleg drugega in vsi položeni v eno in isto
smer, je brez dvoma, da se je tu pred davnim
časom nahajalo pokopališče in najbrže tudi od to-
dine onemu delu zemljišča, namreč »Na Zalahu.
Mogoče je, da bodo pri nadaljnjem izkopavanju
naleteli še na več aličnih okostnjakov. Delo samo
pa gre hitro izpod rok, stroji za mešanje betona
se neprestano vrtijo in ne bo dolgo, ko bo na me-
stu, kjer so se mnoga leta vrteli »ringelšpilice« in
proizvajale akrobatske umetnosti potujočih cirku-
sov, zrastle najpompozantnejša stavba jeseniškega
mesta.

Na sportnem igrišču pod Možakijo se je kljub
dežju vršila v nedeljo nogometna tekma med je-
seniškim klubom »Bratstvo« in ljubljansko »Gra-
fikor«. Igra je izpadla 4 : 4.

V kinu Krekovega prosvetnega doma na Je-
senicah, se s tekočim tednom po daljših poletnih
počitnicah zopet prične redne filmske predstave,
z jako dobrimi, izbranimi filmi. Predstave bodo
redno vsak petek, soboto in v nedeljo popoldne
ob treh ter zvečer ob osmih.

Pridobivajte novih naročnikov!

Kočevje

Demonstriranje bivše opekarne in žage. Pred
enim mesecem je prišla opekarne in žaga, bivša
zadruga industrijskega podjetja v Kočevju v last
industrija g. Ivana Štera iz Dobropolj. Ker ni
bila zemlja primerna za izdelavo opeke je stala
tovrnicna že več let brez obratovanja. Radi lesne
krize so opustili tudi žago. Sedaj novi lastnik
oboje demonтира. Podrli so tudi 36 m visoki dim-
nik. Umikajo barake, tako da ostane le glavna
velika žagarska poslopje in stanovanjska hišica.
Kakor slišimo, namerja novi lastnik na istem
mestu z neko inozemsko družbo ustanoviti novo
tekstilno podjetje. S to namero se bo odpomoglo
vseposilni akutni krizi, ki vlada pri nas radi
zmanjšanja rudniškega obrata ter ustavitve del
na glavni žagi, last mestne premoženjske uprave.

Osebnost. V Kočevsko reko je postavljen
za kaplana g. Srečko Huth.

Zadeva našega vodovoda. Vsako poletje se
pri nas ponavlja ista zgodba: nastopi suša in s tem
izsušenje vseh potokov in studencev. Najmočnejši
studenci, iz katerega črpajo stroji mestne vodar-
ne, je tudi letos izgubil svojo silo in vodovod
vodarne je bilo zopet prisiljeno, da omeji tok
vode dnevno na minimum. Sedaj morajo naše go-
spodinjne skrbno paziti na tiste maloštevilne ure,
ko teče voda, da se z njo založe za ves dan. Velik
kriz je tudi radi tega, ker je Rinja močno suha,
tako da morajo gospodinjne trpeti tudi močno s
pranjem perila.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 26. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45
Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30
Salonski kvintet. — 19.30 Literarna ura (Silvester
Škerl). — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na
Bledu, poročila jugoslovanski prvak in veleojster
dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in fran-
coskem jeziku. — 20.30 Večer Saša Šantla: I. U-
vodno besedo govori dr. Rupel. II. Gg. Drago
Burger in Milan Jug pojeta Šantlove pesmi. —
22.00 Čas, dnevne vesti.

Četrtek, 27. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45
Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30
Salonski kvintet. — 19.00 Prof. Pengov: Kako
proizvaja flora sladkor in škrob. — 19.30 Drago
Ula: Gimnastične vaje. — 20.00 Poročilo o ša-
hovskem turnirju na Bledu, poročila jugoslovanski
prvak in veleojster dr. Milan Vidmar v sloven-
skem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.30
Violinski koncert g. Karla Rupla. — 21.30 Operni
duetni večer. Izvajata gđc. Vera Majdičeva in g.
Svetozar Banovec, solista ljubljanske opere. —
22.30 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Belgrad: 12.45 Narodne melodije. 19.00 Ra-
dio orkester. 19.30 Narodne pesmi. 20.30 Prenos
iz Ljubljane. 22.50 Narodni orkester. — Zagreb:
12.30 Plošče. 20.30 Ljubljana. 22.40 Plesna gla-
ba. — Budapest: 12.05 Ciganekla glaba. 17.25 Kon-
cert vojaške godbe. 19.10 Popoldanski kon-
cert. 20.15 Narodne pesmi. 21.20 Orkester. — Dunaj:
12.30 Opoldanski koncert. 13.15 Plošče. 19.00 Tur-
ška glaba. 19.40 Violinski koncert. 20.55 Koncert.
— Milan: 19.50 Lahka glaba. 20.45 Opera »Vata-
jenje«. — Oslo: 19.30 Solospevi ob spremljevanju
klavirja. 20.30 Komorna glaba. 22.05 Vokalni
koncert. — Praga: 19.30 »Dame in Huzarji«, igra.
21.00 Pesmi. 21.30 Klavirski koncert. — Rim:
20.10 Plošče. 21.00 Simfonična glaba. Komedija.
Plesna glaba (jazr orkester). — Toulouse: 13.00
Popevke. 13.15 Plesna glaba. 19.00 Simfonični or-
kester. 20.10 Opera »Faust«. — Stuttgart: 19.45
Staronemške koračnice. 21.45 Komorna glaba.
22.45 Zabavni koncert.

Zmanjšano vrednost poletne hrane

je potrebno nadomestiti, da si ohranite tudi v
vročih poletnih dnevih energijo in živahnost.
Pri tem Vam najbolj pomaga

hladna

OVOMALTINE

Pripravlja se z Ovomix čašo, katero do-
bite povsod, kjer je v prodaji Ovomaltine
in to ceno Din 15.—.
Dobiva se v vseh kopališčih.

=====

Josip Lavtžar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Poleg Kristofa Waidmanna, ki je imel tista leta
posestva briksenških škofov v najemu, je bil glavni
veljak hlapec Šimen. Njemu se je pokorilo pet nižjih
uslužbencev, tem pa je bil podložen štirinajstletni
Mihec, služabnik služabnikov. V njega so letele vse
strele, kadar je bilo v gradu kaj narobe. Zensko go-
spodinjstvo je vodila razumna Agata kot predstojnica
poslom in kot nadzornica v kuhinji. Nji je bilo pod-
rejenih šest dekel, ki so rade pripoznale modra na-
vodila svoje gospodinje. Ker je bil Kristof samskega
stanu in brez lastne družine, smo našli vse osebe,
ki jim je bilo izročeno delo na tem velikem posestvu.
Ob košnji in žetvi pa je najemal Kristof še druge po-
močnike, da so izvršili vse pravočasno.

Posebej nam je omeniti izrednega gosta, ki je
stanoval v gradu, pa ni pripadal skupni družini, tem-
več je bil popolno sam svoj človek. Ime mu je bilo
Herman Fink. Kot nečak takratnega briksenškega ka-
nonika Viljema barona Welsberga, ali bolj določno
povedano, kot sin njegove sestre, je imel na gradu
popolno oskrbo, seveda na račun kanonika Wels-
berga. Ko pa je bil Welsberg leta 1628. imenovan za
briksenškega škofa, je postal Fink še bolj neodvisen
od Kristofa, upravitelja briksenških posestev.

Fink je štel takrat trinajdeset let; bil precej
velike postave in bledega, gladkega obritega obraza.
Dolgi črni lasje so mu segali čez tilnik. Ošpičena
konca bele srajce sta mu stala pod brado navzgor,
okoli vratu pa je imel privezan črn svilen robec. Na-
vdušno je nosil sivkasto obleko. Pozimi je bil ogrnjen
s temnim suknem plaščem, katerega levi konec je
metal čez desno ramo, da je bil bolj zavaran pred

mrazom. Kdor ga je srečal, je pogledal še enkrat za
njim, ker ga je vnanost izdajala za tujega človeka.
Grajska družina ga ni spoštovala samo zaradi njego-
vega resnega vedenja. Navadno je hodil s knjigo v
roki; zato so obče sodili, da mora biti zelo učen mož.
Študiral je v Innsbrucku na Tirolskem, vseučilišče pa
obiskoval v Padovi na Laškem, kjer je spoznal veliko
odličnih učenjakov takratne dobe. Saj se je v tedanjih
časih tudi mnogo naših duhovnikov izobraževalo na
visokih šolah v Padovi. Zato so govorili poleg latin-
ščine in nemščine popolnoma dobro tudi italijanski
jezik in zato se je naš grajski znanec najbolj razumel
z duhovnimi gospodi v blejski okolici.

Poprej je bil par let profesor v Briksnu. Ta po-
klje ga pa ni veselil. Rajši kakor v družbi učencev je
živel v družbi knjig. To mu je bilo toliko bolj mogoče,
ker zaradi ugodnih premoženjskih razmer ni potrebo-
val postranskih dohodkov. Ko mu je njegov stric
Welsberg, takrat še kanonik v Briksnu, oskrbel sta-
novanje in hrano na blejskem gradu, kjer bi se lahko
nemoteno posvetil znanosti, je prav rad to ponudbo
sprejel in se preselil leta 1625. na Bled.

Njegova najljubša veda je bila zvezdoznanstvo
(astrologija). Za to stroko ga je navdušil padovanski
vseučiliški profesor Seni. V Padovi je študiral kot
Finkov sošolec tudi glasoviti vojskovodja Wallenstein.
Seni, poleg svoje učenosti precej praznovoren mož, je
prerokoval Wallensteinu iz stanja zvezd sijajno bo-
dočnost. To se je v resnici zgodilo. Wallenstein je
postal namreč ob času tridesetletne vojne (1618 do
1648) glavni poveljnik nemško-avstrijskih čet, ker ga
je cesar Ferdinand II. smatral kot rešitelja svojega
prestola. Wallensteinovemu povabilu, naj ga Seni
obišče, se je Seni odzval in leta 1629. prišel iz Pa-
dove na Češko. Slavni vojskovodja je želel, da bi mu
učenjak Seni iz znamenja na nebu razodel tudi to, kdaj
in kako bo končana ta dolgotrajna vojna. Ni znano,

kaj mu je Seni povedal; menda nič dobrega. Po pre-
teku petih let je bil namreč Wallenstein v mestu
Eger na Češkem umorjen (25. febr. 1634).

Po zgledu svojega učenika Senija se tudi Herman
Fink ni bavil samo z zvezdoslovjem kot takim, temveč
je znamenja na nebu semintja spravil v zvezo z
vsakdanjimi dogodki. Izbral si je za svoja opazovanja
najvišje stanovanje na blejskem gradu, nesel daljno-
gled prav v podstrešje in odkril streho, da je neovi-
rano preiskoval stanje zvezd. Čestokrat so videli še
o polnoči razsvetljeno njegovo sobo, kjer je preli-
stoval knjige in iskal novih podatkov.

Podnevu se je rad sprehajal okoli jezera, večkrat
ga je peljala Ribičeva Režika s čolnom tudi v cerkev
na otoku. Prijateljena mu je bila pot na Rečico, v
Gorje in celo v Radovno. Ljudje so mu rekli »grajski
šternkukar«. Rad bi bil govoril z njimi, toda znal je
samo nekaj običajnih izrazov. Pozneje je skušal izgo-
varjati daljše stavke, ki so mu pa delali hudo pre-
glavico. Nemei sploh nimajo posebnih zmožnosti za
priučenje tujih jezikov.

Skoro nikdar pa ni hodil Fink sam. Vedno je

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 60 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
mešane stroke išče primerno mesto. Gre tudi na deželo. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Zvesta«.

Kuharica
samostojna, išče službo in gre tudi čez dan. Ima dobro izpričevala. Naslov pod št. 9766 na upravo »Slovenca«.

Kuharica
ki ima svoje stanovanje, bi šla čez dan kuhat. — Kušar Julijana, Ljubljana, Bleiweisova cesta 15.

Pekovski pomočnik
samski, vešč vsakega dela, išče službo. Leopold Cesnik, Maribor-Pobrežje, Nasipna 35.

Vrzbodobe

Učenca
s predpisano šolsko izobrazbo za trgovino z mešanim blagom, iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priden in pošten« št. 8966.

Učenko
sprejme fototele Josip Pogačnik, Mestni trg 17, Ljubljana.

Vodni inštalater
večletno prakso, ki je tudi vešč kleparskih del, loči takoj službo pri Jos. Bachal, klepar, Kamnik. — Ponudbe ustmeno ali pisмено. Plača po dogovoru.

Zastopnik

Zastopnik
zanesljive, ki morajo poštati brezpogojni člani naše zadruge, išče Osr. gosp. zadruge, r. z. z. o. z., Ljubljana, Mestni trg 19, III. nad. — Uradne ure v sredo in soboto od 15-17.

Denar

Za vinotoč na račun
se išče ženska oseba s kapitalom. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9768.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Gojko Pipenbacher
koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. — Zahtevajte informacije.

Šoferska šola
oblastveno koncesijonirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Prihodnji redni tečaj 1. septembra.

Dijaki

Na hrano in stanov.
sprejem dva dijaka ali dijakinji, event. dva gospoda ali gospodični. So-ba ima poseben vhod. Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 9781.

Dve dijakinji
sprejem na stan in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 9767.

Učiteljica
sprejme dve dijakinji v dobro oskrbo in vestno nadzorstvo v sredini mesta po zmerni ceni. Nemška konverzacija, klavir. Naslov v trgovini Jos. Podkrajšek, Jurčičev trg.

Večjo dijakinjo
najraje z učiteljskega, se sprejme kot sestanovalko z vso oskrbo v sredi mesta v zračno sobo po zmerni ceni. Roza Slana, Kolizej vrata št. 74.

Stanovanja

Dve dami
brez otrok iščeta dvosobno stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9741.

Solčno stanovanje
se odda dvema dijakoma prav v centru mesta, s hrano ali brez. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9769.

Opremljeni sobi
ena velika in ena mala s krasnim razgledom, sredi velikega vrta, se odda s 1. septembrom mirnim strankam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 9773.

Kot sestanovalka
gre solidna gospodična v središču mesta. Ima posteljno perilo. Ponudbe pod »September« na upravo »Slovenca«.

Opremljena soba
v novi vili blizu cestne železnice in tobačne tovarne, se odda. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 9770.

Stanovanje
v mestni hiši, v sredini mesta, dvosobno, mesečna najemina 340 Din, se takoj zamenja z enakim ali večjim stanovanjem v mestni hiši na Poljanski ali na Jegličevi cesti. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojšnja zamenjava«.

Vnajem

Poslovni lokali
na Dunajski cesti št. 29, I. nadstr., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

Objave

Preključ
Podpisana preklicujem vse, kar sem nečestnega in žaljivega govorila o Jakopiču Ivanu, posestniku v Savljah, in se nje-mu in njegovi družini zahvaljujem, da so odstopili od tožbe. Ivanka Muzga, služkinja.

Razpisujemo nabavo
5 vagonov krajnikov. Pogoji in podatki za pogodbo na dan 3. sept. se dobijo pod št. 3782-IL pri Direkciji držav. rudnika Zabukovca.

Posredstva

Stavbišče na Bledu
za enodružinsko hišo, dobra, mirna, brezprašna lega, blizu centra, naprodaj. Prof. K. Mysr, Črtomirova 111.

Hiša
trgovska, podkletena, občina Rakek, naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Unec 22«.

Kupimo

Okrogle stopnice
(Wendeltreppe), rabljene, kupim. A. Ješe, Tržič.

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

SUHA BUKOVA in GABROVA DRVA
manjše in večje količine, kupujemo. — »Korotan« i Münzer, Zagreb, Maksimirska cesta 137.

Štediti je treba

tudi pri vsakem trgovskem in obrtnem podjetju, vendar pa nam štednja ob nepravem času lahko povzroči veliko škodo. Preudaren trgovec in obrtnik, posebno oni, ki bo razstavil svoje blago na bližnjem **jesenskem sejmu**, tudi štedi,

ne bo pa štedil pri reklamah

ker ve, da mora opozoriti občinstvo na svoj razstavni oddelek. — To stori najbolje, najuspešneje pa tudi najceneje potom

oglasa v »Slovencu«

ki ga bero malone v vsaki slovenski hiši in javnem lokal. — Zahtevajte cenik in specialno ponudbo!

Obrt

Mornarske majice
od 9 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Amaterska dela

izvršuje najceneje Foto: ANTON MANCINI Rožna dolina pri Ljubljani Podružnica: Jesenice.

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Priporoča se domači naravni

malinovec

trvdke

»MALINA« d. z. o. z. Ljubljana VII Medvedova c. 4.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana. Stari trg št. 32

Opekarna »Emona«
d. d., Ljubljana-Vič. Velika zaloga vsakovrstne opeke: zidak, votla opeka, oblikovna opeka za železobet strope, strešniki: zarezni in bobrovci, drenažne cevi. Na zahtevo postavljeno na stavbišče ali na kolodvor. Cene izredno nizke, za kakovost blaga jamčimo. Razprodajo ima Ogrin Ivan, Gruberjevo nabrežje št. 8, Ljubljana, tel. 24-26, kateri daje vsa pojasnila.

Mreže za postelje
izdeluje najceneje samo trvdka Pavel Strgulac, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alko«. — Sprejema tudi popravila.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Veletrovinna z šitom. Resljeva cesta 24.

Malinovec
pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna Dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

OPEKA
se zopet dobi: zidna, mala strešna in tlakovci v poljubnih množinah po najnižji ceni. Se priporoča F. JERKO, opekarna CRNUČE.

Čebelarji

Na velesajmu, koja F št. 569-570, dobite vse čebelarske potrebščine po nizkih cenah. — Železnina Fr. Stupica, zaloga poljedelskih strojev.

Prodamo

Vrtne zaklopne stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah. Telefon 2605.

Voz brek
na vzmeh, na oljate osi, v najboljšem stanju, po ugodni ceni naprodaj. Petkovšek Franc, Drenov grič 28, Vrhnika.

Pozor čebelarji!
Prodaj 9 polnih panjev (4 eksportovce in 5 kranjčev) z mladimi matkami. Rudolf Kuhar, Mokronog.

Ugodno naprodaj
500 ccm AJS motocikel s prikolico, skoro nov, radi nakupa avtomobila; 500 ccm BSA s prikolico; 500 ccm Indian Scout za 6000 Din; 175 ccm Peugeot za 3600 Din. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Suho seno
zdravo, ima naprodaj L. Nouschak, Bos. Dubica.

Petroplin-svetilka
eno samo zimo rabljena, se radi električne napeljave proda. Stala je 1700 Din, a se proda po zelo zmerni ceni. Zupni urad St. Peter p. Novem mestu.

Novo vinske sode
17-20 hl velike, dobro ohranjene, rabljene, proda Mursa v Ljutomeru.

Hruške tepke
ter jabolka namizna in trešana razpošilja na vagon in manjše količine po najnižji ceni. — Franc Stojš, trgovina, Studenec pri Sevnici.

Motorno kolo
BSA 500 ccm, zelo dobro ohranjeno, poceni naprodaj. Maribor, Gozdna 6.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštenu povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Poceni naprodaj

več 12 HP Peugeot avtomobilov, poltovornih in osebnih; Peugeot 24 HP 4 sedežni, osebni, spremenljiv v tovornega za 600 kg; Fiat 501 4 sedežni; Fiat 503 4 sedežni; Steyr tipa 4, 4 sedežen; Chevrolet avtobus 18-20 sedežen; Austro Fiat avtobus 20-24 sedežen. — O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Priloga št. 11.

Glavobol,

omotico, migreno, utrujenost, prehlad glave, brezspanje, živčno napetost ter kronični glavobol popolnoma in sigurno odstrani DUSICA VODA. Steklenica DUSICA VODE proti glavobolu stane 35 Din. DUSICA VODA proti glavobolu se loči pri firmi D. M. Grozdića, Bjelovar, Savska banov.

Hranilni in posojilni konzorcij v Ljubljani oddaja v takojšen zakup

RESTAVRACIJO

v svoji novi zgradbi v Gajevi ulici (vzporednica Aleksandrovi cesti). Istotam se odda tudi poseben

TRGOVSKI LOKAL

eventuelno skupaj z restavracijo. Pogoji na vpogled v pisarni konzorcija.

ŠPERPLOŠČE

Vacuum Lourie & Co., Wien, ima na skladišču ADOLF GLÜCK, lesni trgovec, CELJE.

Otvorilveno naznanilo!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril z današnjim dnevom na novo urejeni

brivski salon za gospode

specijelno striženje bubifrizur

na Rimski cesti št. 24

to je na križišču Bleiweisove, Rimske in Tržaške ceste. Zagotavljam Vas najsolidnejše postrežbe. Cenjenemu občinstvu se za obilen obisk najtopleje priporočam ter beležim velepospotovanjem

Mirko Zaletel,

brivski salon za gospode,

Rimska cesta 24.

Pozor!

Razstavljalec jesenskega velesejma v Ljubljani.

Oddati imam lepe dekoracijske rastline, lovrije, palme, in veliko množino manjših rastlin

Se priporoča